ANALIZA PROFITABILNOSTI POSLOVANJA PODUZEĆA TIM KABEL d.o.o.

Jukić, Domagoj

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:500482

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

DIPLOMSKI RAD

ANALIZA PROFITABILNOSTI POSLOVANJA PODUZEĆA TIM KABEL D.O.O.

Mentor:
prof. dr. sc. Ante Rozga

Student:
Domagoj Jukić
Broj indeksa: 2130513

Split, siječanj 2016.

SADRŽAJ:

1. UVOD 1
1.1. Problem istraživanja 1
1.2. Predmet istraživanja 1
1.3. Istraživačke hipoteze 2
1.4. Svrha i ciljevi istraživanja 3
1.5. Metode istraživanja 3
1.6. Doprinos istraživanja 4
1.7. Struktura diplomskog rada 5
2. TEMELJNA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I POKAZATELJI POSLOVANJA 6
2.1. Zakonska regulativa u Republici Hrvatskoj 6
2.2. Temeljna financijska izvješća 8
2.2.1. Bilanca 9
2.2.2. Račun dobiti i gubitka 11
2.2.3. Izvješće o novčanom toku 12
2.2.4. Izvješće o promjeni glavnice 13
2.2.5. Bilješke uz financijska izvješća 14
2.3. Pokazatelji poslovanja poduzeća (pokazatelji analize financijskih izvještaja) 15
2.3.1. Pokazatelji likvidnosti 16
2.3.2. Pokazatelji zaduženosti 17
2.3.3. Pokazatelji aktivnosti 18
2.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti 19
2.3.5. Pokazatelji profitabilnosti 20
3. STATISTIČKA ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA TIM KABEL D.O.O. 21
3.1. Osnovne informacije o osnivanju i djelatnosti poduzeća 21
3.2. Misija i vizija poduzeća Tim Kabel d.o.o. 22
3.3. Organizacijska struktura poduzeća Tim Kabel d.o.o. 22
3.4. Analiza bilance poduzeća Tim Kabel d.o.o. 24
3.5. Analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Tim Kabel d.o.o. 29
3.6. Analiza bilješki uz financijska izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. 32
4. STATISTIČKA ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA TIM KABEL D.O.O. PUTEM POKAZATELJA POSLOVANJA 43

4.1. Pokazatelji likvidnosti 43
4.2. Pokazatelji zaduženosti 45
4.3. Pokazatelji aktivnosti 47
4.4. Pokazatelji ekonomičnosti 48
4.5. Pokazatelji profitabilnosti 49
5. ZAKLJUČAK 54
6. LITERATURA 56
SAŽETAK 58
SUMMARY 58
POPIS SLIKA 59
POPIS TABLICA 60
POPIS GRAFIKONA 61

1. UVOD

U uvodnom dijelu diplomskog rada utvrdit će se problem i predmet istraživanja, istraživačke hipoteze, svrha i ciljevi istraživanja, istraživačke metode, doprinos istraživanja te struktura diplomskog rada.

1.1. Problem istraživanja

Problem koji se analizira u diplomskom radu jest profitabilnost poslovanja poduzeća Tim Kabel d.o.o. Nakon što se u teorijskom dijelu rada definiraju i analiziraju temeljna financijska izvješća i pokazatelji poslovanja u istraživačkom dijelu rada statističkom metodom analizirat će se bilanca, račun dobiti i gubitka te bilješke uz financijska izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. kako bi se moglo utvrditi je li odabrano poduzeće profitabilno, odnosno posluje li uspješno. Analiza poslovanja poduzeća, odnosno analiza financijskih izvješća bit će provedena horizontalno i vertikalno. Horizontalnom analizom financijskih izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. pratit će se promjene vrijednosti pozicija financijskih izvješća tijekom određenog razdoblja, na temelju čega će biti moguće utvrditi eventualne problematičnosti u poslovanju. Vertikalnom analizom bilance poduzeća Tim Kabel d.o.o. utvrdit će se postotni udjeli ukupne vrijednosti aktive i pasive. U vertikalnoj analizi računa dobiti i gubitka uspoređivat će se vrijednosti ukupnih prihoda u određenom razdoblju. U bilješkama uz financijska izvješća detaljnije se razrađuju informacije o podatcima koji se nalaze u bilanci te računu dobiti i gubitka odabranog poduzeća.

1.2. Predmet istraživanja

Predmet je diplomskog rada analiza profitabilnosti poslovanja poduzeća Tim Kabel d.o.o. Predmet analize diplomskog rada jest analiziranje temeljnih financijskih izvješća (bilance, račun dobiti i gubitka, izvješće o novčanom toku, izvješće o promjeni glavnice i bilješke uz financijska izvješća i pokazatelja poslovanja (pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti te profitabilnosti) poduzeća Tim Kabel d.o.o. Financijska izvješća

predstavljaju glavni izvor informacija o poslovanju poduzeća, a sadrže informacije o rezultatima prošlih aktivnosti relevantnima za korisnike pri procjeni stanja i razvoja određenog poduzeća. Financijska izvješća i pokazatelji poslovanja nisu relevantni samo menadžmentu poduzeća koje je dužno održavati njegovu likvidnost osiguravanjem povjerenja kreditora, već i širem krugu zainteresiranih subjekata, kao što su kreditori, ulagači, kupci, državna tijela i javnost kako bi provjerili financijsku likvidnost, efikasnost upravljanja imovinom te učinkovitost samog menadžmenta. Prema tome, statističkom analizom temeljnih financijskih izvješća i pokazatelja poslovanja poduzeća Tim Kabel d.o.o. utvrdit će se koliko je poslovanje tog poduzeća uspješno, odnosno je li likvidno te koliko je menadžment učinkovit i koliko uspješno upravlja imovinom poduzeća.

1.3. Istraživačke hipoteze

Prilikom izrade diplomskog rada koristit će se istraživačke hipoteze. Te su hipoteze postavljene u skladu s problemom i predmetom istraživanja. Istraživačke hipoteze su sljedeće:

H_1: Analiza financijskih izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. pokazuje da poduzeće uspješno posluje.

H_2: Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća Tim Kabel d.o.o. kroz promatrano razdoblje pokazuju perspektivno poslovanje.

Pomoćne hipoteze za tu istraživačku hipotezu su sljedeće:

$H_{2.1}$: Pokazatelji likvidnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. pokazuju da je poduzeće likvidno.

$H_{2.2}$: Pokazatelji zaduženosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. pokazuju da poduzeće nije zaduženo.

$H_{2.3}$: Pokazatelji aktivnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. pokazuju da poduzeće učinkovito upotrebljava imovinu poduzeća.

$H_{2.4}$: Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. pokazuju da poduzeće posluje s dobitkom.

$H_{2.5}$: Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. pokazuju da je poduzeće sposobno ostvarivati dobit u odnosu na ostvarene prihode, imovinu ili kapital.

1.4. Svrha i ciljevi istraživanja

Svrha je istraživanja analizirati profitabilnost poslovanja poduzeća Tim Kabel d.o.o. Ciljevi istraživanja su sljedeći:

- odrediti pojam financijskih izvješća te pojam pokazatelja poslovanja poduzeća
- analizirati financijska izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o.
- analizirati profitabilnost poslovanja poduzeća Tim Kabel d.o.o. putem pokazatelja uspješnosti poslovanja.

1.5. Metode istraživanja

Kako bi se u radu odgovorilo na postavljene hipoteze i postigao ostvarivanje postavljenih ciljeva bit će korištene odgovarajuće metode istraživanja:[1]

- Metoda analize – metoda kojom se složeni pojmovi, sudovi i zaključci raščlanjuju na njihove jednostavnije dijelove te se ti dijelovi posebno izučavaju u odnosu na ostale dijelove u svrhu objašnjavanja stvarnosti.
- Metoda sinteze – metoda kojom se jednostavne misaone tvorevine sastavljaju u složenije i još složenije, povezujući izdvojene elemente, pojave i procese u jedinstvenu cjelinu.
- Induktivna metoda – metoda kojom se na temelju posebnih ili pojedinačnih činjenica dolazi do zaključaka o općem sudu, a od zapažanja konkretnih pojedinačnih činjenica dolazi se do općih zaključaka. Ukratko, induktivna metoda temelji se na postupku

[1] Zelenika, R., Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 2000, str. 323-366.

zaključivanja od pojedinačnog prema općem, od izučenog prema neizučenom, a od većeg broja pojedinačnih pojava rade se uopćavanja.

- Deduktivna metoda – metoda kojom se iz općih sudova izvode posebni, kojom se iz općih postavki dolazi do pojedinačnih zaključaka. Ta metoda služi u znanosti za objašnjavanje činjenica i zakona, zatim predviđanja budućih događaja, otkrivanju novih činjenica i zakona, provjeravanju hipoteza te za znanstveno izlaganje.
- Metoda deskripcije – metoda kojom se jednostavno opisuju ili ocrtavaju činjenice, procesi, odnosi i veze, ali bez znanstvenog tumačenja podataka.
- Metoda generalizacije – metoda pomoću koje se od jednog posebnog pojma dolazi do općenitijeg koji je po stupnju viši od ostalih pojedinačnih pojmova.
- Povijesna metoda – metoda kojom se na temelju raznovrsnih dokumenata može egzaktno saznati ono što se u prošlosti dogodilo i po mogućnosti kako i zašto se dogodilo.
- Metoda studije slučaja – metoda kojom se izučava neki pojedinačni slučaj iz znanstvenog područja.
- Statistička metoda – metoda kojom se analiziraju pojave u okolini tako da se pomoću grafikona i izračunatih pokazatelja otkrivaju njihove strukture, karakteristike i zakonitosti u pojedinim vremenskim intervalima te uzročno-posljedične veze između tih pojava.
- Metoda kompilacije – metoda kojom se preuzimaju tuđi rezultati znanstveno-istraživačkog rada, odnosno tuđih opažanja, stavova, zaključaka i spoznaja.

Sva prikupljena saznanja i rezultati istraživanja dobiveni korištenjem navedenih metoda bit će korišteni u svrhu analize poslovne okoline poduzeća Tim Kabel d.o.o.

1.6. Doprinos istraživanja

U okviru diplomskoga rada bit će provedeno teorijsko i empirijsko istraživanje. Istraživanje je u cilju novih saznanja problematike rada te novih saznanja kao rezultata empirijskoga istraživanja. Svako poduzeće analizira svoje poslovanje, odnosno profitabilnost poslovanja kako bi moglo donijeti određene poslovne odluke koje će utjecati na budućnost poslovanja. U diplomskom radu će se analizirati profitabilnost poslovanja poduzeća Tim

Kabel d.o.o. koje je odabrano jer je od malog obiteljskog poduzeća tijekom godina rada postalo vodeće poduzeće u Republici Hrvatskoj u proizvodnji kabela i jer se pretpostavlja da to poduzeće uspješno posluje. To je poduzeće odabrano kao primjer na kojem se prikazuje kako se u praksi analizira profitabilnost poslovanja nekog poduzeća, a što bi moglo doprinijeti i budućim istraživanjima vezanima uz analiziranje poslovanja profitabilnosti poduzeća. Osim toga, ovim diplomskim radom ukazat će se na važnost analiziranja poslovanja profitabilnosti određenog poduzeća.

1.7. Struktura diplomskog rada

Diplomski rad sastojat će se od četiri dijela: uvodni dio, teorijski dio, empirijski dio te zaključak. U uvodnom dijelu prikazat će se problem i predmet istraživanja, istraživačke hipoteze, svrha i ciljevi istraživanja, metode istraživanja, doprinos istraživanja te struktura rada.

Drugi dio diplomskog rada jest teorijski dio koji će obuhvatiti tri poglavlja. U teorijskom dijelu rada definirat će se financijska izvješća, odnosno bilance, račun dobiti i gubitka, izvješće o novčanom toku, izvješće o promjeni glavnice i bilješke uz financijska izvješća, kao i pokazatelji poslovanja poduzeća, odnosno pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti te profitabilnosti.

Treći dio diplomskog rada jest empirijski dio rada u kojem se prvo navode osnovne informacije o osnivanju i djelatnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o., misija i vizija tog poduzeća, njegova organizacijska struktura, a zatim se provodi statistički analizira financijskih izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o., i to bilance poduzeća, računa dobiti i gubitka te bilješki uz financijska izvješća. Osim toga, u empirijskom dijelu rada provodi se statistička analiza poslovanja navedenog poduzeća putem pokazatelja poslovanja, i to pokazatelja likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti.

Posljednji je dio rada zaključak u kojem će se sažeto iznijeti sve što je prethodno istaknuto u radu te će se na temelju analizirane problematike donijeti određene spoznaje o profitabilnosti poslovanja poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Diplomskom radu bit će pridodan popis literature koja će se koristiti prilikom pisanja rada. Relevantna literatura obuhvaća knjige, članke i internetske izvore. Na kraju diplomskog rada bit će priloženi i sažetak na hrvatskom i na engleskom jeziku (Summary) te popis slika, tablica i grafikona.

2. TEMELJNA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I POKAZATELJI POSLOVANJA

Svako poduzeće želi biti uspješno i sigurno u svoj opstanak i napredak. Da bi u tome uspjelo poduzeću je potrebna jaka upravljačka struktura koja će, na temelju financijske analize, odnosno analize temeljnih financijskih izvješća, donositi odluke o svojem poslovanju. Financijska analiza jest „postupak utvrđivanja značajnih poslovnih i financijskih karakteristika poduzeća (tvrtke) iz računovodstvenih podataka. (…) Primarno se koriste novčana mjerila i na novčanim podatcima stvoreni pokazatelji koji se koriste u analizi financijskih izvještaja“.[2]

2.1. Zakonska regulativa u Republici Hrvatskoj

U Republici Hrvatskoj su 1993. godine Zakonom o računovodstvu utemeljena financijska izvješća. Tim je zakonom određeno da su svi poduzetnici na području Republike Hrvatske obvezni sastavljati, revidirati i objavljivati financijska izvješća. Prema Zakonu o računovodstvu temeljna financijska izvješća u Republici Hrvatskoj jesu:[3]

- bilanca;
- račun dobiti i gubitka s izvještajem o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti,
- izvješća o novčanom toku;
- izvješće o promjeni glavnice (kapitala);
- bilješke uz financijska izvješća.

Poduzetnici koji su obveznici primjene Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja u sklopu sastavljanja svojih godišnjih financijskih izvješća nisu obvezni sastavljati izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Od 2008. godine svi poduzetnici su obveznici primjene Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, osim velikih poduzetnika čiji su vrijednosni

[2] Vujević, I., Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, 2005, str. 31-32.

[3] Zakon o računovodstvu, NN 78/15, 134/15, http://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu (pristupljeno 10.12.2015.)

papiri uvršteni u kotaciju burzi. Ti su poduzetnici obveznici primjene Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja.[4]

Prema Zakonu o računovodstvu određuje se da su poduzetnici:[5]

- trgovačko društvo i trgovac pojedinac određeni propisima kojima se uređuju trgovačka društva;
- poslovna jedinica poduzetnika sa sjedištem u drugoj državi članici ili trećoj državi ako prema propisima te države ne postoji obveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvješća te poslovna jedinica poduzetnika iz države članice ili treće države koji su obveznici poreza na dobit sukladno propisima kojima se uređuju porezi;
- podružnica inozemnih poduzetnika u Republici Hrvatskoj, ako ista nije poslovna jedinica, kako je određeno propisima kojima se uređuju trgovačka društva.

Poduzetnici se na temelju iznosa ukupne aktive, prihoda i prosječnog broja radnika tijekom poslovne godine razvrstavaju na mikro, male, srednje i velike. Ti se pokazatelji utvrđuju obično na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju financijska izvješća. Prema Zakonu o računovodstvu, mikro poduzetnici su oni koji ne prelaze granične pokazatelje u dva od tri sljedeća uvjeta:[6]

- ukupna aktiva 2,6 milijuna kuna;
- prihod 5,2 milijuna kuna;
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine: 10.

Mali poduzetnici su oni koji nisu mikro poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:[7]

- ukupna aktiva 30 milijuna kuna;
- prihod 60 milijuna kuna;
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine: 50.

[4] Vašiček, V., Izvještavanje financijskih institucija – regulatorni okvir i računovodstveni standardi, http://web.efzg.hr/dok/RAC/sbroz/1%20dio_Izvje%C5%A1tavanje%20financijskih%20institucija%20%20regulatorni%20okvir%20i%20izvje%C5%A1tavanje%20IF.pdf (pristupljeno 10.12.2015.)

[5] Zakon o računovodstvu, op. cit.

[6] Ibid.

[7] Ibid.

Srednji poduzetnici su oni koji nisu ni mikro ni mali poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:[8]

- ukupna aktiva 150 milijuna kuna;
- prihod 300 milijuna kuna;
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine: 250.

Veliki poduzetnici su poduzetnici koji prelaze granične pokazatelje u najmanje dva od tri uvjeta za srednje poduzetnike.

Godišnja financijska izvješća, koja se sastavljaju za svaku poslovnu godinu, moraju pružiti istinit i fer prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja poduzetnika. Poduzetnik je, prema Zakonu o računovodstvu, dužan sastaviti godišnja financijska izvješća i u slučajevima promjene poslovne godine, statusnih promjena, otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije nad poduzetnikom i to sa stanjem na dan koji prethodi početku promijenjene poslovne godine, danu upisa statusne promjene, danu otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije. Osim toga, godišnja financijska izvješća sastavljaju se za razdoblje od dana pokretanja postupka likvidacije do datuma završetka postupka likvidacije. Za te su izvještaje odgovorni članovi uprave i nadzornog odbora poduzeća, odnosno svi izvršni direktori i upravni odbor.[9]

Financijska izvješća registriranih poduzeća u Republici Hrvatskoj prikuplja Financijska agencija (FINA) koja ih obrađuje te objavljuje u Registru godišnjih financijskih izvještaja kojem se može pristupiti putem interneta.

2.2. Temeljna financijska izvješća

Temeljna financijski izvješća pokazuju financijske učinke poslovnih događaja i transakcija, sažimajući ih u karakteristične skupine, prema njihovim ekonomskim obilježjima, koji se uobičajeno nazivaju elementi financijskih izvješća.

Cilj je temeljnih financijskih izvještaja „informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća, kao i o uspješnosti poslovanja. Informirati korisnike znači prezentirati im sve relevantne i istovremeno pouzdane računovodstvene informacije u obliku i

[8] Ibid.

[9] Ibid.

sadržaju prepoznatljivom i razumljivom osobama kojima su namijenjene.“[10] Financijska izvješća najčešće zadovoljavaju potrebe vanjskih korisnika kao što su kreditori, ulagači, kupci, državna tijela, javnost itd. Da bi mogli udovoljiti toj ulozi, financijska izvješća trebaju biti standardizirani po obliku i sadržaju, koje je definirala Europska unija.[11] Osnovni je cilj financijskih izvješća pružiti informaciju o financijskom statusu poduzeća širem krugu zainteresiranih subjekata, kao što su Međutim, važno je naglasiti da „financijski izvještaji ne pružaju sve informacije potrebne korisnicima pri donošenju ekonomskih odluka, jer oni uglavnom daju sliku financijskih učinaka prošlih događaja i ne pružaju nefinancijske informacije“.[12]

2.2.1. Bilanca

Bilanca je financijski izvještaj kojim se iskazuje financijski položaj i promjene u financijskom položaju poduzeća.[13] Bilancom se iskazuje stanje imovine, obveza i kapitala na određeni dan, a obično se sastavlja na kraju poslovne godine. Samim time riječ je o financijskom izvješću koje je statičnog karaktera jer upućuje na financijske informacije za točno određeni datum, a ne za neko razdoblje.[14]

Bilanca poduzeća sastoji se od aktive i pasive. Karakteristika bilance je u tome što je aktiva uvijek jednaka pasivi, odnosno što je imovina poduzeća uvijek u ravnoteži s kapitalom i obvezama poduzeća. Struktura bilance poduzeća prikazana je na slici 1.

[10] Žager K., Žager L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 1999, str. 33.

[11] Klikovac, A., Financijsko izvještavanje u Europskoj uniji, Mate, Zagreb, 2009, str. 23.

[12] Vujević, I., op. cit., str. 77.

[13] Očko, J., Švigir, A., Kontroling: upravljanje iz backstagea, Alitus savjetovanje, Zagreb, 2009, str. 45.

[14] Žager, K., Žager, L., op. cit., str. 42.

Aktiva	Pasiva
A. Potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital B. Dugotrajna imovina C. Kratkotrajna imovina D. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi E. Ukupna aktiva F. Izvanbilančni zapisi	A. Kapital i rezerve B. Rezerviranja C. Dugoročne obveze D. Kratkoročne obveze E. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućih razdoblja F. Ukupna pasiva G. Izvanbilančni zapisi

Slika 1. Prikaz strukture bilance

Izvor: Belak, V. i dr., Računovodstvo poduzetnika, RRIF Plus d.o.o., Zagreb, 2011, str. 49.

Prema slici 1 vidljivo je da se aktiva poduzeća odnosi na potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital, dugotrajnu i kratkotrajnu imovinu, plaćene troškove budućeg razdoblja i obračunate prihode, ukupnu aktivu i izvanbilančne zapise. Dugotrajna imovina je imovina čiji je vijek trajanja duži od jedne godine, a kratkotrajna imovina čiji je vijek trajanja kraći od tog razdoblja. Dugotrajna imovina obuhvaća:[15]

- materijalnu imovinu (građevinski objekti, nekretnine, postrojenja, oprema);
- nematerijalnu imovinu (patenti, licencije, koncesije, *goodwill*);
- financijsku imovinu (ulaganja u povezana društva, dugoročne vrijednosne papire, dane dugoročne kredite);
- dugoročna potraživanja (potraživanja od povezanih poduzeća).

Kratkotrajna imovina odnosi se na:[16]

- zalihe (sirovina i materijala, trgovačke robe, gotovih proizvoda);
- potraživanja (potraživanja od kupaca, za dane predujmove, od zaposlenih);
- financijsku imovinu (dani kratkoročni krediti, zajmovi povezanim poduzećima, primljeni kratkoročni vrijednosni papiri);

a) novčana sredstva(novac u banci i blagajni).

[15] Crnković, L., Martinović, J., Mijoč, I., Financijsko računovodstvo, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Osijeku, Osijek, 2008, str. 83.

[16] Ibid., str. 115.

Bilanca poduzeća sastoji se od kapitala i obveza, rezerviranja, dugoročnih i kratkoročnih obveza, odgođenog plaćanja troškova i prihoda budućeg razdoblja, ukupne pasive i izvanbilančnih zapisa. Kapital je ostatak imovine nakon odbitka svih njegovih obveza, odnosno razlika između vrijednosti ukupne imovine i ukupne vrijednosti obveza.

Obveze jesu dugovi poduzeća proizašli iz prošlih događaja za čije se podmirenje očekuje smanjenje resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi. Dijele se na dugoročne i kratkoročne. Dugoročne obveze jesu obveze koje dospijevaju na naplatu u roku dužem od godine dana, a kratkoročne obveze koje nastupaju na naplatu u roku do godine dana.[17]
Dugoročne obveze čine:[18]

- obveze za dugoročne financijske i robne zajmove;
- obveze za dugoročne kredite banaka i drugih financijskih institucija;
- obveze po emitiranim dugoročnim vrijednosnicama.

U kratkoročne obveze ubrajaju se:[19]

- obveze po vrijednosnim papirima (čekovi, mjenice, obveznice, komercijalni zapisi i ostali vrijednosni papiri);
- obveze prema dobavljačima (za nematerijalna i materijalna ulaganja, ostale namjene, za nefakturiranu robu);
- obveze prema povezanim društvima i iz zajedničkih poslova (za nabavke od povezanih društava, prema povezanim društvima za dividende i udjele u dobiti i sl.);
- obveze na osnovi kratkoročnih zajmova, kredita, predujmova, depozita i jamstava;
- obveze za bruto plaće, nadnice i naknade i dohotke zaposlenika po drugim osnovama itd.

2.2.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka ili izvještaj o dobiti jedan je od temeljnih financijskih izvješća koji prikazuje aktivnosti poduzeća u određenom razdoblju. Te se aktivnosti odnose na obujam i strukturu prihoda i rashoda te ostvareni financijski rezultat u određenom razdoblju, najčešće

[17] Žager, K., Žager, L., op. cit., str. 39.

[18] Crnković, L., Martinović, J., Mijoč, I., op. cit., str. 147.

[19] Ibid., str. 148.

u jednoj poslovnoj godini. Taj financijski rezultat jest razlika između prihoda i rashoda. Ovisno o tom financijskom rezultatu vidljivo je posluje li poduzeće uspješno ili ne, odnosno posluje li s dobitkom ili gubitkom. Prihodi se određuju kao „povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja sredstva ili smanjenja obveza što ima za posljedicu povećanje glavnice, ali ne ono u svezi s uplatama od strane vlasnika". Rashodi se mogu definirati kao „smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja sredstava što ima za posljedicu smanjenje glavnice, ali ne one u svezi s raspodjelom glavnice vlasnicima".[20] Prihodi nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obaveza, dok smanjenjem imovine ili povećanjem obaveza nastaju rashodi.[21] Sučeljavanjem ukupnih prihoda i rashoda utvrđuje se bruto financijski rezultat, odnosno dobit ili gubitak prije oporezivanja. Ako je poduzeće poslovalo s dobitkom, utvrđuje se obveza poreza na dobit koja se umanjuje od bruto financijskog rezultata, a konačni je rezultat neto dobit ili gubitak poduzeća.[22]

Prihodi i rashodi mogu biti redovni i izvanredni, ovisno o tome javljaju li se redovito ili povremeno. Redovni prihodi najčešće se odnose na poslovne prihode, odnosno prihode od prodaje proizvoda i pružanje usluga, ovisno o tome kojom se djelatnosti poduzeće bavi. Takvi prihodi čine najveći udio u strukturi prihoda. Izvanredni prihodi jesu prihodi koji se pojavljuju povremeno, i to prodajom dugotrajne imovine, sirovina ili zbog smanjenja obveza. Redovni rashodi su najčešće poslovni rashodi, odnosno rashodi koji nastaju kao posljedica obavljanja djelatnosti kojom se poduzeće bavi. To su troškovi sadržani u prodanim proizvodima i uslugama, troškovi razdoblja itd. Izvanredni rashodi jesu rashodi koji su nastali neplaniranim smanjenjem poslovne imovine ili neplaniranim povećanjem obveza, a kao takvi utječu na smanjenje rezultata poslovanja poduzeća.[23]

2.2.3. Izvješće o novčanom toku

Izvješće o novčanom toku temeljno je financijsko izvješće koje pokazuje obujam i strukturu priljeva te odljeva novca i novčanih ekvivalenata u obračunskom razdoblju. Svrha je izvještaja o novčanom toku na temelju stanja u trenutku kada je izvještaj napisan pokazati

[20] Žager, K., Žager, L., op. cit., str. 45-47.

[21] Crnković, L., Martinović, J., Mijoč, I., op. cit., str. 147.

[22] Parać, B., Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje, Intergrafika, Zagreb, 2011, str. 83.

[23] Žager, K., Žager, L., op. cit., str. 46-48.

korisnicima kao što su menadžeri, investitori i kreditori kvalitetu ostvarenog novčanog toka u obračunskom razdoblju i mogućnosti poduzeća u stvaranju priljeva novca u budućnosti. Izvješće o novčanom toku koristi se za analizu informacija o izvorima i upotrebi gotovine u prošlom razdoblju i planiranje gotovinskih tijekova i potreba za financiranjem u budućnosti poduzeća.[24]

2.2.4. Izvješće o promjeni glavnice

Izvješće o promjenama glavnice jest financijski izvještaj koji ukazuje na promjene u neto imovini između dva datuma bilance, odnosno između tekuće i prethodne poslovne godine.[25] To financijsko izvješće sadrži analitičke podatke o promjenama u kapitalu (rast ili pad glavnice) nastalima kao posljedica transakcije s dioničarima (emisija, otkup dionica, isplate dividendi) te podatke o promjenama nastalima kao posljedica aktivnosti poduzeća.

Dio podataka u izvješću o promjeni glavnice sadržan je u računu dobiti i gubitka, dok je drugi dio podataka izravno ušao u to financijsko izvješće. Prema tome, izvješće o promjeni glavnice sadrži podatke o glavnici i pričuvama te isplaćenim dividendama koje se preuzimaju iz knjigovodstvenih stanja na posljednji dan obračunskog razdoblja.[26]

Primitci i izdatci novca razvrstavaju se u sljedeće vrste aktivnosti:[27]

- poslovne aktivnosti;
- investicijske (ulagateljske) aktivnosti;
- financijske aktivnosti.

Poslovne aktivnosti jesu „glavne aktivnosti poduzeća koje stvaraju prihod i koje u osnovi imaju najznačajniji utjecaj na financijski rezultat poduzeća, dobit ili gubitak“.[28] Novčani primici stečeni iz poslovnih aktivnosti u većini slučajeva odnose se na: novčane primitke po osnovi prodaje robe ili pružanja usluga, novčane primitke od naknada, novčani primitke od osiguravajućih društava, novčane izdatke dobavljačima za isporučenu robu ili

[24] Vidučić, Lj., Financijski menadžment – teorija i politika, RriF plus, Zagreb, 2000, str. 388.

[25] Očko, J., Švigir, A., op. cit., str. 52.

[26] Vidučić, Lj., op. cit., str. 393.

[27] Žager, K., Žager, L., op. cit., str. 58.

[28] Ibid.

usluge novčane izdatke zaposlenima i za račun zaposlenih, novčane izdatke vezane uz porez na dobit te novčane izdatke za premije osiguranja.

Investicijske aktivnosti vezane su uz promjenu dugotrajne imovine. Najznačajniji primjeri novčanih primitaka i izdataka iz investicijskih aktivnosti jesu novčani primitci od prodaje nekretnina, opreme, postrojenja i druge dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine, novčani primitci od povrata danih kredita drugima, novčani primitci od prodaje dionica i obveznica drugih poduzeća, novčani izdatci za nabavu nekretnina, opreme i druge dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine, novčani izdatci na osnovi kredita danih drugima te novčani izdatci za kupovinu dionica ili obveznica drugih subjekata

Financijske aktivnosti vezane su uz financiranje poslovanja, a odnose se na promjene strukture obveza i kapitala.[29] Najznačajnije transakcije na osnovi financijskih aktivnosti jesu novčani primitci od emisije dionica, novčani primitci od emisije obveznica i drugih vrijednosnih papira, novčani primitci od primljenih kredita, novčani izdatci za otkup vlastitih dionica, novčani izdatci za dividende, kamate i slično te novčani izdatci na osnovi otplate kredita

2.2.5. Bilješke uz financijska izvješća

Bilješke uz financijska izvješća jesu jedno od temeljnih financijskih izvješća u kojima se detaljnije analiziraju informacije o podatcima sadržanima u drugim financijskim izvješćima[30] kako bi se pružile informacije o važnim činjenicama te osnovama sastavljanja financijskih izvještaja i računovodstvenih politika koje je poduzeće usvojilo. Stoga se bilješke sastavljaju kada se sastavljaju i druga financijska izvješća. Svaka stavka u drugim obveznim financijskim izvješćima treba biti povezana s informacijama u bilješkama. Zadaće bilješki uz financijska izvješća jesu sljedeće:[31]

- pružiti informacije o osnovi za sastavljanje financijskih izvješća i određenim računovodstvenim politikama;
- objaviti informacije prema zahtjevima Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja koje nisu prezentirane u drugim obveznim financijskim izvješćima;

[29] Ibid. str. 60.

[30] Očko, J., Švigir, A., op. cit., str. 57.

[31] Dražić-Lutilsky, I. i dr., Računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2010, str. 68.

- pružiti dodatne informacije koje nisu prezentirane u drugim obveznim financijskim izvješćima, ali su važne za razumijevanje bilo kojeg od njih.

Bilješke mogu biti prikazane u tekstualnom obliku, ali i tablično i grafički.

2.3. Pokazatelji poslovanja poduzeća (pokazatelji analize financijskih izvještaja)

Analiza putem financijskih pokazatelja jedna je od najpoznatijih i najčešće korištenih analiza financijskih izvješća:[32] Pokazateljima financijske analize želi se dobiti informacija o sigurnosti i uspješnosti poslovanja. S obzirom na to da su temeljna financijska izvješća skup prošlih poslovnih događaja, njihova analiza ne može zadovoljiti sofisticirane zahtjeve menadžmenta za svim informacijama koje su im potrebne za poslovno upravljanje.[33] Jedan dio financijskih pokazatelja obuhvaća razmatranje poslovanja poduzeća u određenom razdoblju (najčešće je riječ o godini dana) i temelji se na podatcima iz računa o dobiti i gubitku, dok se drugi dio financijskih pokazatelja odnosi na financijski položaj poduzeća u određenom trenutku, odnosno u trenutku sastavljanja bilance (najčešće je riječ o posljednjem danu u poslovnoj godini) te se, samim time, temelji na podatcima sadržanima u bilanci poduzeća.[34] Najčešći financijski pokazatelji koji se analiziraju jesu:[35]

- pokazatelji likvidnosti (engl. *liquidity ratios*) – pokazatelji kojima se mjeri sposobnost poduzeća da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze;
- pokazatelji zaduženosti (engl. *leverage ratios*) – pokazatelji kojima se mjeri do koje se granice poduzeće financira iz tuđih izvora sredstava;
- pokazatelji aktivnosti (engl. *activity ratios*) – pokazatelji kojima se mjeri koliko efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse;
- pokazatelji ekonomičnosti – pokazatelji kojima se mjeri odnos prihoda i rashoda;

---

[32] Vukoja, B., Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, str. 4., http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf (10.12.2015.)

[33] Očko, J., Švigir, A., op.cit., str. 70.

[34] Žager, K., Žager, L., op. cit., str. 172.

[35] Financijska analiza, str. 2., http://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza.doc.pdf (10.12.2015.)

- pokazatelji profitabilnosti (engl. *profitability ratios*) – pokazatelji kojima se mjeri povrat uloženog kapitala.

U nastavku se analizira svaki od navedenih financijskih pokazatelja.

2.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Poduzeće pokazuje svoju likvidnost kroz sposobnost podmirenja svojih obveza. Pokazatelji likvidnosti mjere i pokazuju sposobnost poduzeća za podmirenjem dospjelih kratkoročnih obveza. Značenje dobre likvidnosti je u tome što smanjuje rizik od mogućeg financijskog sloma poduzeća. Najčešći pokazatelji likvidnosti jesu koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti te koeficijent financijske stabilnosti.[36]

Koeficijent tekuće likvidnosti obuhvaća cjelokupnu kratkotrajnu imovinu. Taj koeficijent stavlja u omjer kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze, a pokazuje može li poduzeće podmiriti svoje dospjele kratkoročne obveze iz kratkotrajne imovine. Vrijednost tog pokazatelja trebala bi biti 2, što te bi u tom slučaju kratkotrajna imovina poduzeća bila dvostruko veća od njegovih kratkotrajnih obveza:[37]

Koeficijent tekuće likvidnosti = kratkotrajna imovina / kratkoročne obveze

Pokazatelj ubrzane likvidnosti stavlja u omjer novac i potraživanja s kratkoročnim obvezama. Pokazuje je li poduzeće sposobno generirati dovoljnu količinu gotovine za podmirenje kratkoročnih obveza. Za razliku koeficijenta trenutne likvidnosti, uključuje i manje likvidnu kratkotrajnu imovinu, potraživanja. Poželjna vrijednost tog pokazatelja jest 1, a granična vrijednost 0,9:[38]

Koeficijent ubrzane likvidnosti = (novac + potraživanja) / kratkoročne obveze

Koeficijent trenutne likvidnosti dovodi u omjer novac i kratkoročne obveze, a ukazuje na sposobnost poduzeća za trenutno podmirenje obveza. Taj koeficijent pokazuje kolika je

[36] Žager, K., Žager, L., op. cit., str. 172.

[37] Financijska analiza – financijski pokazatelji, str. 6., http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf (10.12.2015.)

[38] Žager, K., Žager, L., op. cit., str. 172.

pokrivenost kratkoročnih obveza likvidnom kratkotrajnom imovinom, odnosno novčanim sredstvima. Minimalna vrijednost koeficijenta trenutne likvidnosti trebala bi biti 0,10:[39]

Koeficijent trenutne likvidnosti = novac / kratkoročne obveze

Koeficijent financijske stabilnosti stavlja u omjer dugotrajnu imovinu te kapital i dugoročne obveze. Poželjna vrijednost tog koeficijenta manja je od 1, jer se iz dijela dugoročnih izvora treba financirati i kratkotrajna imovina:[40]

Koeficijent financijske stabilnosti = dugotrajna imovina / (kapital + dugoročne obveze)

2.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti poduzeća pokazuju strukturu kapitala, tj. odnos tuđeg i vlastitog kapitala. Ti su pokazatelji formirani na temelju bilance i zbog toga održavaju statičku zaduženost, odnosno zaduženost na datum koji je naznačen na bilanci. Pokazatelji zaduženosti poduzeća odraz su strukture pasive i govore koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavice) te koliko je imovine financirano iz tuđeg kapitala (obveza). Najčešći pokazatelji zaduženosti poduzeća jesu koeficijent zaduženosti, koeficijent financiranja te koeficijent vlastitog financiranja.[41]

Koeficijent zaduženosti pokazuje do koje mjere poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja, odnosno koliki je postotak imovine nabavljan zaduživanjem. Kontrolna mjera koeficijenta zaduženosti trebala bi biti 0,5 ili manja:[42]

Koeficijent zaduženosti = ukupne obveze / ukupna imovina

Koeficijent financiranja jedan je od značajnih financijskih pokazatelja koji upućuje na to kolika je rizičnost ulaganja u određeno poduzeće. Tim se koeficijentom dovode u omjer ukupne obveze i glavnica. Poželjno je da pokazatelj bude što niži, a maksimalno 1. Ako je vrijednost koeficijenta financiranja visoka, to pokazuje da je moguće da postoje teškoće u vraćanju posuđenih sredstava i plaćanju kamata:

Koeficijent financiranja = ukupne obveze / glavnica

[39] Financijska analiza – financijski pokazatelji, op. cit., str. 10.

[40] Žager, K., Žager, L., op. cit., str. 172.

[41] Ibid., str. 173.

[42] Financijska analiza – financijski pokazatelji, op. cit., str. 18.

Koeficijent vlastitog financiranja pokazuje koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice), pa stavlja u omjer kapital i ukupnu imovinu. Pokazatelj je bolji što je koeficijent veći od 0,50:

Koeficijent vlastitog financiranja = glavnica / ukupna imovina

2.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti pokazuju koliko je poduzeće aktivno, odnosno koliko učinkovito poduzeće upotrebljava vlastite resurse i kojom brzinom imovina cirkulira u poslovnom procesu. Ti se pokazatelji računaju iz odnosa prihoda i prosječnog stanja imovine. Najčešći pokazatelji aktivnosti poduzeća jesu koeficijent obrta ukupne imovine, koeficijent obrta dugotrajne imovine te koeficijent obrta kratkotrajne imovine.[43]

Koeficijent obrta ukupne imovine stavlja u omjer ukupni prihod i ukupnu imovinu te ukazuje na to koliko puta poduzeće u godini dana obrne svoju imovinu i pretvori je u prihod. Tako se pokazuje efikasnost poduzeća u korištenju ukupne imovine u stvaranju rezultata. Poželjno je da koeficijent obrta ukupne imovine bude što veći:[44]

Koeficijent obrta ukupne imovine = ukupni prihod / ukupna imovina

Koeficijent obrta dugotrajne imovine stavlja u omjer ukupni prihod i kratkotrajnu imovinu poduzeća te pokazuje koliko uspješno poduzeće koristi dugotrajnu imovinu u svrhu ostvarivanja prihoda. Poželjno je da koeficijent obrta dugotrajne imovine bude što veći:[45]
Koeficijent obrta dugotrajne imovine = ukupni prihod / dugotrajna imovina

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine prikazuje učinkovitost upotrebe kratkotrajne imovine u ostvarivanju prihoda. Stavlja u omjer ukupni prihod i kratkotrajnu imovinu te upućuje na to koliko se puta u godinu dana obrne kratkotrajna imovina poduzeća. Kao i za koeficijent obrta ukupne imovine te koeficijent obrta dugotrajne imovine. Poželjno je da i koeficijent obrta kratkotrajne imovine bude što veći:[46]

[43] Žager, K., Žager, L., op. cit., str. 178.

[44] Financijska analiza – financijski pokazatelji, op. cit., str. 25.

[45] Ibid., str. 27.

[46] Ibid., str. 26.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine = ukupni prihod / kratkotrajna imovina

2.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti izračunavaju se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka, i to tako da se stavljaju u odnos prihodi i rashodi. Pokazatelji ekonomičnosti pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Ti pokazatelji moraju biti veći od 1, a poželjno je da budu što je moguće veći. Ako su pokazatelji ekonomičnosti veći od 1, znači da su prihodi veći od rashoda i da poduzeće posluje ekonomično, odnosno s dobitkom, a ako su pokazatelji manji od 1, znači da poduzeće posluje neekonomično, odnosno s gubitkom. U pokazatelje ekonomičnosti ubrajaju se pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja, pokazatelj ekonomičnosti poslovnih aktivnosti (prodaje) te pokazatelj ekonomičnosti financiranja [47]

Pokazatelj ekonomičnosti izračunava se tako što se u odnos stavljaju ukupni prihodi poduzeća i ukupni rashodi poduzeća. Poduzeće posluje ekonomično ako su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda te je samim time koeficijent ekonomičnosti ukupnog poslovanja veći od 1, a ako je koeficijent manji od 1 znači da su ukupni rashodi veći od ukupnih prihoda i da poduzeće ne posluje ekonomično:[48]

Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja = ukupni prihodi / ukupni rashodi

Pokazatelj ekonomičnost poslovnih aktivnosti (prodaje) stavlja u omjer prihode i rashode od poslovne aktivnosti (prodaje) te upućuje na uspjeh osnovne djelatnosti poduzeća:

Pokazatelj ekonomičnosti poslovanja (prodaje) = prihodi od poslovnih aktivnosti (prodaje) / rashodi prodaje

Pokazatelj ekonomičnosti financiranja pokazuje koliki je omjer financijskih prihoda i financijskih rashoda poduzeća. Poželjno je da omjer bude što veći:[49]

Pokazatelj ekonomičnosti financiranja = financijski prihodi / financijski rashodi

[47] Vukoja, B., op. cit., str. 5.

[48] Žager, K., Žager, L., op. cit., str. 179.

[49] Financijska analiza – financijski pokazatelji, op. cit., str. 37.

2.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Analiza profitabilnosti najvažniji je dio financijske analize poslovanja. Pokazateljima profitabilnosti mjeri se sposobnost poduzeća da ostvaruje dobit u odnosu na ostvarene prihode, imovinu ili kapital. Najčešće korišteni pokazatelji profitabilnosti jesu neto marža, stopa povrata imovine, stopa povrata kapitala. [50]

Neto marža profita pokazuje dovodi u omjer neto dobit te ukupne prihode. Taj pokazatelj upućuje na to koliko je prihoda poduzeću ostalo nakon podmirenja svih troškova i poreza na dobitak. Preostali prihod predstavlja dobitak poduzeća i poželjno je da bude što veći:[51]

Neto profitna marža = neto dobit / ukupni prihod

Stopa povrata imovine pokazuje koliko poduzeće ostvaruje dobit na jednu uloženu kunu imovine. Poželjno je da taj pokazatelj bude što veći. Kod ocjenjivanja pokazatelja rentabilnosti valja voditi računa o starosti dugotrajne imovine. Poduzeća sa starijom imovinom imat će veće stope povrata od poduzeća koja se koriste novom imovinom, i to radi knjigovodstvenog smanjenja vrijednosti imovine zbog amortizacije:

Stopa povrata imovine = neto dobit / ukupna imovina

Stopa povrata vlastitog kapitala pokazuje koliko novčanih jedinica dobiti poduzeće ostvaruje na jednu jedinicu vlastitog kapitala. Što je veća stopa povrata, to je poduzeće zanimljivije za potencijalne dobavljače. Smatra se da je ulaganje povoljno u slučajevima kada je povrat na ulog veći ili barem jednak kamatnoj stopi na oročena sredstva u banci. Na vrijednost rentabilnosti vlastitog kapitala utječe i smanjenje kapitala i rezervi. Stopa rentabilnosti ne mora se povećavati zbog povećanja dobiti, već i zbog smanjenja glavnice. Isto tako, kod konačnog ocjenjivanja ostvarenih pokazatelja važno je analizirati i udio zaduženosti u ukupnoj pasivi, jer i porast zaduženosti vodi ka povećanju ovog pokazatelja:[52]

Stopa povrata vlastitog kapitala (glavnice) = neto dobit / vlastiti kapital (glavnica)

[50] Ibid., str. 40.

[51] Žager, K., Žager, L., op. cit., str. 181.

[52] Financijska analiza – financijski pokazatelji, op. cit., str. 44.

3. STATISTIČKA ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA TIM KABEL D.O.O.

Kako bi se na praktičnom primjeru pokazala analiza temeljnih financijskih izvještaja i analiza pokazatelja poslovanja, odabrano je poduzeće Tim Kabel d.o.o. Prije nego se analiziraju temeljna financijska izvješća tog poduzeća, bit će navedene osnovne informacije o osnivanju i djelatnosti poduzeća, kao i misija i vizija poduzeća te njegova organizacijska struktura.

3.1. Osnovne informacije o osnivanju i djelatnosti poduzeća

Poduzeće Tim Kabel osnovano je kao društvo s ograničenom odgovornošću Ugovorom o osnivanju 14. kolovoza 1991. godine. Upisano je u registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem 080163024, OIB 69927324836. Riječ je o obiteljskom poduzeću koje su osnovali supružnici Mirjana i Ivan Topčić. Poduzeće je osnovano pod nazivom Tim proizvodnja d.o.o., a 1994. godine ime je promijenjeno u Tim Kabel d.o.o. Sjedište je poduzeća u Sesvetama na adresi Savska cesta 103.[53]

Osnovna djelatnost poduzeća jest veleprodaja i distribucija kabela i vodiča različitih vrsta. Ističu se PVC-om izolirani kabeli, gumom izolirani kabeli i vodovi, kabeli za kranove, silikonom i PUR-om izolirani kabeli i vodiči, neizolirana užad, samonosivi kabelski sklopovi, kabeli i vodiči bez halogena, telekomunikacijski kabeli bez halogena, telekomunikacijski kabeli, kabeli za elektroniku, signalni kabeli, LAN kabeli, svjetlovodni kabeli, koaksijalni kabeli i brodski kabeli.[54] U toj je djelatnosti poduzeće Tim Kabel do.o. vodeće u regiji, i to zahvaljujući kvalitetnim proizvodima, stalnom ulaganju u poboljšanje poslovnog procesa te stručnom timu tvrtke koji kupca uvijek stavlja na prvo mjesto. Poduzeće je konkurentno zbog pouzdanosti, raspoloživosti proizvoda, širokog asortimana i mogućnosti realizacije složenih projekata u kojima su potrebe kupaca vrlo specifične, kvalitetne logistike, brze isporuke te društvene odgovornosti prema zaposlenicima, klijentima, poslovnim partnerima i zajednici. Poduzeće je počelo raditi s dvoje zaposlenih, dok danas broji više od 40 zaposlenika, a prihodi

[53] Tim Kabel, O nama, http://www.tim-kabel.hr/content/view/7/14/lang,hrvatski/ (20.11.2015.)

[54] Tim Kabel, Proizvodi, http://www.tim-kabel.hr/content/blogcategory/922/264/lang,hrvatski/ (20.11.2015.)

poduzeća veći su od 200 milijuna kuna. U 2014. godini prodano je 33,268.755 metara kabela, što je porast od 16,4 % u odnosu na 2013. godinu te 6353 tona, što je porast od 24,8 %. Osim toga, u prethodnoj su godini izvozni poslovi poduzeća porasli za 62 % u odnosu na 2013. godinu.[55]

3.2. Misija i vizija poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Vizija poduzeća označava zamisao nekog budućeg, realnog i privlačnog stanja ili događaja, odnosno dugoročno željeni rezultat. Pomaže menadžmentu da se u sadašnjosti počne pripremati za budućnost, a potrebna je svim zaposlenicima kako bi znali koji put trebaju slijediti.[56] Vizija poduzeća Tim Kabel d.o.o. jest biti prvi, najbolji i najveći dobavljač kabela u regiji.[57]

Misija poduzeća je svrha ili razlog postojanja poduzeća. Ona definira temeljnu, jedinstvenu svrhu koja situira poduzeće u odnosu prema drugim istorodnim poduzećima te identificira djelokrug njegovih operacija s obzirom na proizvode i usluge koje se nude i tržišta koja se opslužuju.[58] Misija poduzeća Tim Kabel d.o.o. jest visokom kvalitetom poslovanja, poštujući temeljne društvene i moralne vrijednosti, vodeći brigu o zadovoljstvu kupaca i zaposlenika, osigurati stalan razvitak tvrtke, pritom vodeći brigu o zaštiti okoliša.[59]

3.3. Organizacijska struktura poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Poslovnice poduzeća Tim Kabel d.o.o. djeluju u Zagrebu, Splitu i Osijeku. Poslovnica u Splitu otvorena je 1995. godine, a poslovnica u Zagrebu 2000. godine. Organizacijska struktura poduzeća Tim Kabel d.o.o. prikazana je na slici 2.

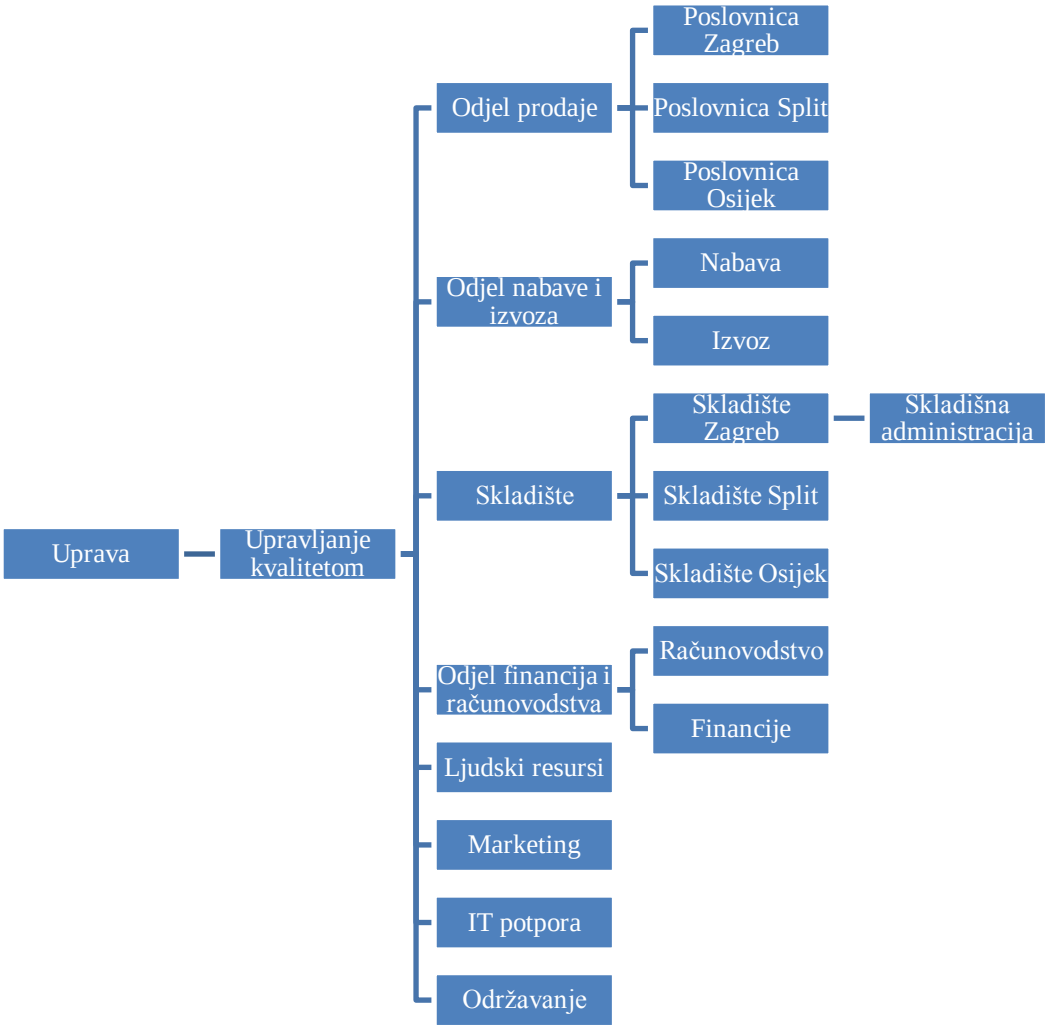
[55] Tim Kabel, Godišnje izvješće 2014., str. 6-7., http://www.tim-kabel.hr/images/stories/5_2015/godisnje_izvjesce_2014.pdf (20.11.2015.).

[56] Buble, M. i dr., Strateški menadžment, Sinergija, Zagreb, 2005, str. 9.

[57] Tim Kabel, Godišnje izvješće 2014., op. cit., str. 8.

[58] Buble, M. i dr., Strateški menadžment, Sinergija, Zagreb, 2005, str. 9.

[59] Tim Kabel, Godišnje izvješće 2014., op. cit., str. 8.

Slika 2. Organizacijska struktura poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Izvor: Tim Kabel, Godišnje izvješće 2014., str. 23., http://www.tim-kabel.hr/images/stories/5_2015/godisnje_izvjesce_2014.pdf (20.11.2015.).

Prema slici 2 vidljivo je da se poduzeće Tim Kabel d.o.o. sastoji od odjela prodaje, odjela nabave i izvoza, skladišta, odjela financija i računovodstva, ljudskih resursa, marketinga, IT potpore i održavanja. Odjel prodaje obuhvaća poslovnice u Zagrebu, Splitu i Osijeku, odjel skladišta skladišta u istim gradovima gdje se nalaze poslovnice, s tim da je u skladištu u Zagrebu smještena skladišna administracija, a odjel financija i računovodstva obuhvaća računovodstvo i financije.

3.4. Analiza bilance poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Analiza financijskih izvještaja jest „proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podatci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje“[60]. Prema Zakonu o računovodstvu poduzeća su obvezna sastaviti bilancu kao jedno od financijskih izvještaja. Kako bi se znali služiti bilancom važno je znati njezine osnovne elemente, odnosno razlikovati imovinu, kapital i obveze.

Horizontalna analiza provodi se tako što se uspoređuju podatci iz više godina kako bi se pratile promjene i kretanje određenih varijabli. Na osnovi tih promjena određuje se koliko je uspješno i sigurno poslovanje određenog poduzeća.[61] Promjene pozicija u izvješćima mogu biti iskazane u apsolutnom ili relativnom iznosu. Za iskazivanje promjene u relativnom iznosu koriste se bazni ili verižni (lančani) indeksi. Za bazne indekse prvo se odredi bazna godina, što je obično početna godina iz promatranog razdoblja. Svakoj stavci koja se analizira kroz tu godinu dodaje se ponder 100, a stavke iz drugih godina izračunavaju se kao postotne vrijednosti u odnosu na baznu godinu.[62] Ako se promjene iskazuju na temelju verižnih indeksa, bazna godina se mijenja, odnosno bazna je godina ona godina koja prethodi godini s kojom se uspoređuje. Horizontalna bilanca poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine prikazana je u tablici 1.

Tablica 1. Horizontalna bilanca poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine (iznosi u kn)

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.	Vt=2011.	Vt=2012.	Vt=2013.	Vt=2014.
AKTIVA								
1. Dugotrajna imovina	14.612.538	11.268.642	12.984.652	16.787.883	100	77,11	115,22	129,29
Nematerijalna imovina	68.605	55.651	123.444	52.584	100	81,11	221,82	42,59
Materijalna imovina	14.523.933	11.161.691	12.053.978	13.577.930	100	76,85	107,99	112,64
Dugotrajna	20.000	51.300	807.230	3.157.369	100	256,50	1573,55	391,14

[60] Žager, K., Žager, L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 1999, str. 156.

[61] Ibid., str. 159.

[62] Dečman, N., Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, Ekonomski pregled, 63 (7/8), 2012, str. 450.

financijska imovina								
2. Kratkotrajna imovina	87.070.074	70.623.278	78.059.485	85.541.519	100	81,11	110,53	109,58
Zalihe	21.484.146	21.105.063	20.332.322	18.440.745	100	98,23	96,34	90,69
Potraživanja	42.266.778	40.460.201	35.959.866	58.929.801	100	95,72	88,87	163,87
Kratkotrajna financijska imovina	15.592.677	3.978.688	3.596.910	4.889.408	100	25,51	90,40	135,93
Novac u banci i blagajni	7.726.473	5.079.326	18.170.387	3.281.565	100	65,74	357,73	18,06
3. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	88.354	311.308	397.644	345.101	100	352,34	127,73	86,78
UKUPNO AKTIVA	**101.770.966**	**82.203.228**	**91.441.781**	**102.674.503**	**100**	**80,77**	**111,24**	**112,28**
PASIVA					100			
1.Kapital i rezerve	56.119.001	39.880.886	47.286.932	55.568.378	100	71,06	118,57	117,51
2.Dugoročne obveze	18.415.241	13.689.095	9.522.049	4.941.139	100	74,33	69,56	51,89
3.Kratkoročne obveze	27.210.287	28.632.764	33.230.452	41.013.165	100	105,23	116,06	123,42
4.Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	26.436	483	1.402.348	1.151.822	100	1,82	290341,20	82,13
UKUPNO PASIVA	**101.770.965**	**82.203.228**	**91.441.781**	**102.674.503**	**100**	**80,77**	**111,24**	**112,28**

Izvor: izračun autora prema financijskim izvještajima poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Analizom bilance poduzeća Tim Kabel d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine koja je prikazana u tablici 1 vidljivo je da je dugotrajna imovina poduzeća u promatranom razdoblju bila najveća krajem 2014. godine kada je iznosila 16,78 milijuna kuna, dok je najmanja bila krajem 2012. godine kada je iznosila 11,26 milijuna kuna. Dugotrajna imovina se smanjila 2012. godine u odnosu na 2011. godinu za 22,89 %, dok je u narednim godinama rasla za 15,22 %, odnosno 29,29 %.

Kratkotrajna imovina je u promatranom razdoblju bila najveća krajem 2011. godine kada je iznosila 87,07 milijuna kuna, dok je najmanja bila krajem 2012. godine kada je iznosila 70,62 milijuna kuna. U 2012. godini se smanjila u odnosu na 2011. godinu za 18,89 %, a u daljnjim je godinama rasla za 10,53 %, odnosno 9,58 %.

Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi najviše su iznosili 2013. godine (397.644 kune), a najmanje 2011. godine (88.354). U promatranom razdoblju plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi rasli su od 2011. do 2013. godine za čak 252%, odnosno za 27,73 %, da bi se u 2014. godini smanjili za 13,22 %.

Na temelju objašnjenih pojedinačnih stavki unutar bilance poduzeća Tim Kabel d.o.o. vidljivo je da se ukupna aktiva od 2011. do 2014. godine mijenjala tako da se 2012. godine smanjila u odnosu na 2011. godinu, da bi u narednim godinama ponovno rasla.

Kapital i rezerve poduzeća su najviše iznosili 2011. godine (56,11 milijuna kuna), a najmanje 2014. godine (55,56 milijuna kuna). Ta se stavka smanjila 2012. u odnosu na 2011. godinu za 28,96 %, da bi u narednim godinama ponovno rasla za 18,57 %, odnosno 17,51%.

Dugoročne obveze su se u promatranom razdoblju smanjivale, i to s 18,41 milijuna kuna u 2011. godini na 4,94 kuna u 2014. godini. S druge strane, kratkoročne obveze su se povećavale, i to s 27,21 milijuna kuna u 2011. godini na 41,01 milijuna kuna u 2014. godini. U 2012. godini dugoročne obveze smanjile su se za 25,67 %, odnosno za 30,44 % u 2013. godini te 48,11 % u 2014. godini.

Vertikalna analiza podrazumijeva međusobno uspoređivanje elemenata financijskih izvještaja tijekom određene godine. Kod bilance poduzeća uobičajeno je da se ukupna aktiva i pasiva izjednačuju sa 100 te se izračunavaju postotni udjeli pojedinih stavki koji čine aktivu i pasivu.[63] U tablici 2 prikazana je vertikalna analiza bilančnih stavki poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Tablica 2. Vertikalna analiza bilančnih stavki poduzeća Tim Kabel d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine

Stavke	2011. (u kn)	Udio 2011. (%)	2012. (u kn)	Udio 2012. (%)	2013. (u kn)	Udio 2013. (u %)	2014. (u kn)	Udio 2014. (u %)
1. Dugotrajna imovina	14.612.538	14,35	11.268.642	13,70	12.984.652	14,20	16.787.883	16,35
Nematerijalna	68.605	0,06	55.651	0,06	123.444	0,13	52.584	0,05

[63] Ibid.

imovina								
Materijalna imovina	14.523.933	14,27	11.161.691	13,58	12.053.978	13,82	13.577.930	13,22
Dugotrajna financijska imovina	20.000	0,02	51.300	0,06	807.230	0,88	3.157.369	3,07
2. Kratkotrajna imovina	87.070.074	85,55	70.623.278	85,91	78.059.485	85,37	85.541.519	83,31
Zalihe	21.484.146	21,11	21.105.063	25,67	20.332.322	22,23	18.440.745	17,96
Kratkotrajna financijska imovina	15.592.677	15,32	3.978.688	4,84	3.596.910	3,93	4.889.408	4,76
Potraživanja	42.266.778	41,53	40.460.201	49,21	35.959.866	39,32	58.929.801	57,39
Novac u banci i blagajni	7.726.473	7,59	5.079.326	6,18	18.170.387	19,87	3.281.565	3,19
3. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	88.354	0,08	311.308	0,38	397.644	0,43	345.101	0,34
AKTIVA	**101.770.965**	**100,00**	**82.203.228**	**100,00**	**91.441.781**	**100,00**	**102.674.503**	**100,00**
1. Kapital i rezerve	56.119.001	55,14	39.880.886	48,51	47.286.932	51,71	55.568.378	54,12
2. Dugoročne obveze	18.415.241	18,09	13.689.095	16,65	9.522.049	10,41	4.941.139	4,81
3. Kratkoročne obveze	27.210.287	26,74	28.632.764	34,83	33.230.452	36,34	41.013.165	39,94
4. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	26.436	0,02	483	0,00	1.402.348	1,53	1.151.822	1,12
PASIVA	**101.770.965**	**100,00**	**82.203.228**	**100,00**	**91.441.781**	**100,00**	**102.674.503**	**100,00**

Izvor: izračun autora prema financijskim izvještajima poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Iz vertikalnog prikaza bilance može se jasno vidjeti kako se struktura aktive i pasive poduzeća Tim Kabel d.o.o. mijenjala u razdoblju od 2011. do 2014. godine. Unutar aktive vidljivo je da kratkotrajna imovina kroz cijelo razdoblje zauzima najveći udio u ukupnoj aktivi, i to tako da je u 2012. godini imala najveći udio (85,91 %) a najmanji udio u 2014. godini (83,31 %). Unutar kratkotrajne imovine najviše je oscilacije imao novac u banci i blagajni koji se mijenjao od 3,19 % u 2014. godini do 19,87 % u 2013. godini.

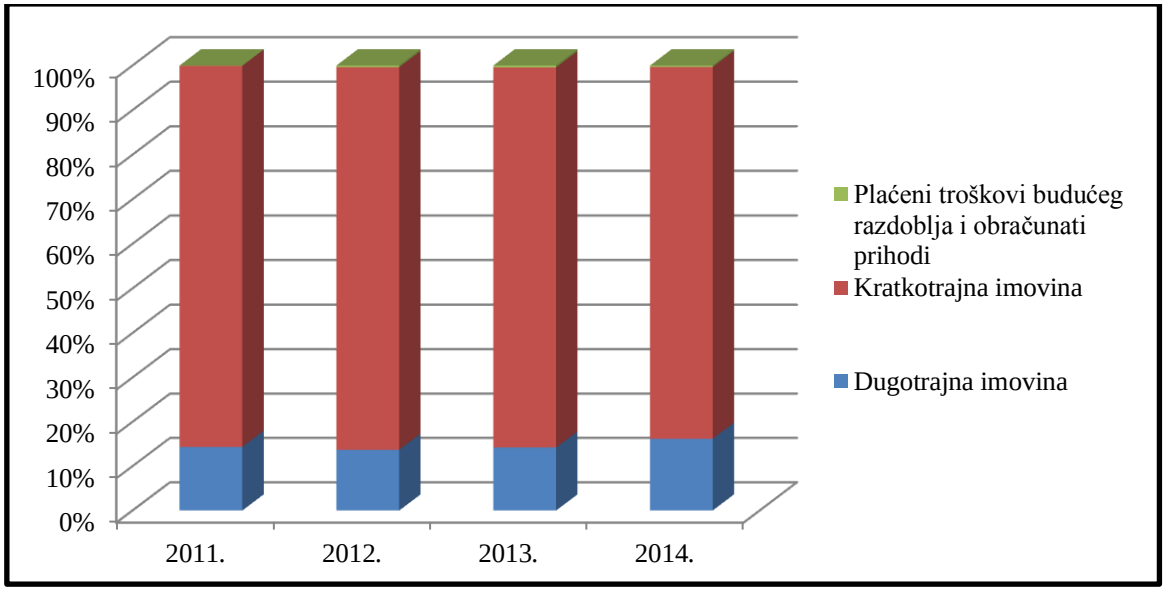
Udio dugotrajne imovine mijenjao se tako da je ona u 2014. godini zauzimala najveći udio od 16,35 %, a u 2012. godini 13,70 %. Unutar kratkotrajne imovine najviše oscilacije

imala je dugotrajna financijska imovina čiji se udio mijenjao od 0,02 % u 2011. godini do 3,07 % u 2014. godini.

Plaćeni troškovi budućeg razdoblja zauzimaju najmanji udio unutar ukupne aktive, odnosno u promatranom četverogodišnjem razdoblju zauzimali su manje od 1 % ukupne aktive poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Unutar pasive također se mogu uočiti promjene u strukturi određenih stavki. Najveći udio unutar pasive zauzimaju kapital i obveze. Ta stavka nije doživjela velike oscilacije jer se udio kapitala i rezervi kroz promatrano razdoblje kretao od 48,51 % u 2012. godini do 55,14 % u 2011. godini. Dugoročne obveze stavka su unutar pasive koja je imala najviše oscilacije u promatranom razdoblju, i to od 4,81 % u 2014. godini do 18,09 % u 2011. godini. Udio kratkoročnih obveza poduzeća Tim Kabel d.o.o. unutar pasive u razdoblju od 2011. do 2014. godine kretao se od 26,74 % do 39,94 %. Udio odgođenog plaćanja troškova nema značajan utjecaj na ukupnu pasivu poduzeća jer je njihov najveći udio 1,53 % bio u 2013. godini. Na grafikonu 1 prikazana je struktura aktive poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine.

Grafikon 1. Grafički prikaz strukture aktive poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine

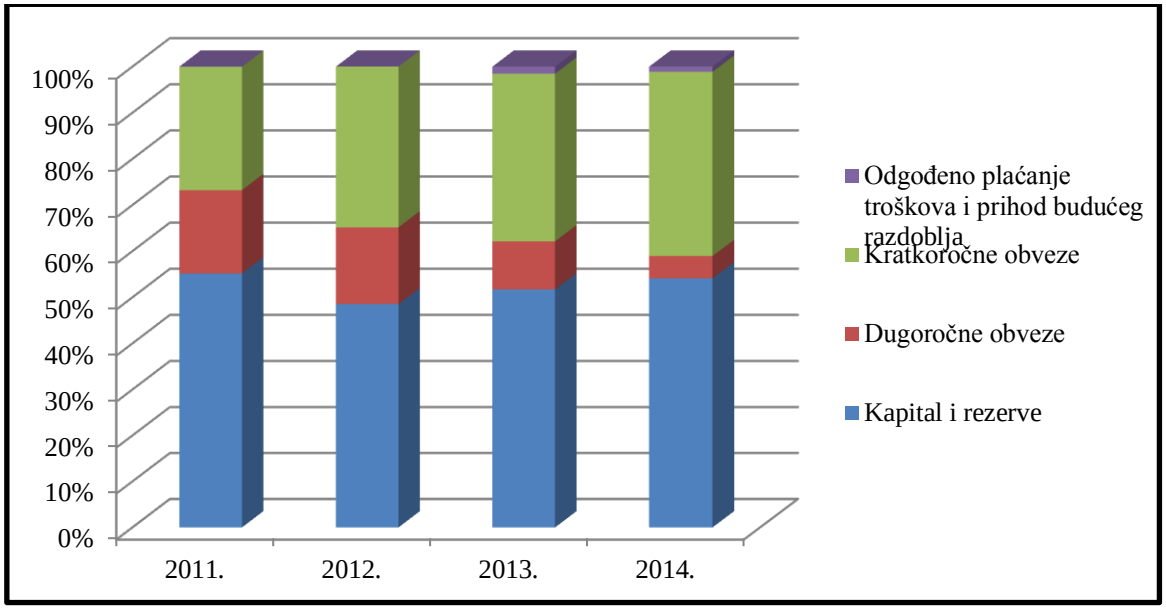

Izvor: izračun autora prema financijskim izvještajima poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Iz podataka prikazanih na grafikonu 1 vidljivo je da je u strukturi aktive poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine dugotrajna imovina imala najveći udio, zatim slijedi kratkotrajna imovina, dok je u promatranom četverogodišnjem razdoblju

najmanji udio plaćenih troškova budućeg razdoblja i obračunatih prihoda. U grafikonu 2 prikazana je struktura pasive poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine.

Grafikon 2. Grafički prikaz strukture pasive poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Izvor: izračun autora prema financijskim izvještajima poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Prema podatcima prikazanima u grafikonu 2 vidljivo je da unutar pasive poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine najveći udio predstavljaju kapital i rezerve, kao što je prethodno istaknuto. Slijede kratkoročne obveze, zatim dugoročne obveze, dok najmanji udio u promatranom razdoblju unutar pasive poduzeća Tim Kabel d.o.o. čine odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja.

3.5. Analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Tim Kabel d.o.o. prikazuje se na isti način kao i horizontalna analiza bilance tog poduzeća. U tablici 3 prikazana je horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine.

Tablica 3. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine (iznosi u kn)

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.	Vt=2011.	Vt=2012.	Vt=2013.	Vt=2014.
Poslovni prihodi	167.604.881	165.686.453	187.196.604	225.620.800	100	98,85	112,98	120,52
Prihodi od prodaje	165.061.962	162.601.453	185.114.600	222.186.696	100	98,51	113,84	120,02
Ostali poslovni prihodi	2.542.919	3.085.000	2.082.004	3.434.104	100	121,32	67,48	164,94
Financijski prihodi	1.633.586	1.704.057	1.138.843	1.077.568	100	104,31	66,83	94,62
Ukupni prihodi	**169.238.467**	**167.390.510**	**188.335.447**	**226.698.368**	**100**	**98,91**	**112,51**	**120,37**
Poslovni rashodi	153.681.661	147.148.419	170.872.217	208.379.340	100	95,75	116,12	121,95
Materijalni troškovi	137.220.077	136.577.161	159.818.676	94.132.598	100	99,53	117,02	58,90
Troškovi osoblja	6.603.789	6.571.469	5.986.208	7.360.089	100	99,51	91,09	122,95
Amortizacija	2.193.685	383.938	476.257	997.365	100	17,50	124,04	209,42
Ostali troškovi	1.466.710	1.473.136	1.663.557	2.606.481	100	100,44	112,92	176,68
Vrijednosno usklađivanje	4.792.381	508.072	458.089	724.462	100	10,60	90,16	158,15
Ostali poslovni rashodi	1.405.019	1.634.643	2.369.430	2.558.345	100	116,34	144,95	107,97
Financijski rashodi	2.393.808	1.609.993	1.452.437	1.462.289	100	67,25	90,21	100,67
Ukupni rashodi	**156.075.469**	**149.843.833**	**172.442.869**	**209.973.577**	**100**	**96,00**	**115,08**	**121,76**
Dobit prije oporezivanja	13.162.998	17.546.677	15.892.578	16.724.791	100	133,30	90,57	105,23
Porez na dobit	2.686.200	377.994	3.238.466	3.487.908	100	14,07	856,75	107,70
Dobit nakon oporezivanja	10.476.798	17.168.683	12.654.112	13.236.883	100	163,87	73,70	104,60

Izvor: izračun autora prema financijskim izvještajima poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Iz podataka prikazanih u tablici 3 vidljivo je da se poslovni prihodi smanjuju u 2012. godini u odnosu na 2011. godinu, pa zatim ponovno rastu u 2013. i 2014. godini za 12,98 %, odnosno za 20,52 %. Financijski prihodi su oscilirali u promatranom razdoblju, pa su se povećali 2012. godine, a zatim smanjivali 2013. i 2014. godine. Osciliraju i ukupni prihodi tako da se smanjili 2012. godine za 1,09 % u odnosu na 2011. godinu te zatim rastu u 2013. i 2014. godini ua 12,51 %, odnosno 20,47%.

Poslovni rashodi su tijekom četverogodišnjeg razdoblja oscilirali, pa su se 2012. godini smanjili za 4,25 % u odnosu na 2011. godinu, a u 2013. i 2014. godini su rasli za 16,21 %, odnosno 21,95 %. Financijski rashodi su se smanjivali u 2012. i 2013. godini, i to za 32,75 %, odnosno za 9,79 %, da bi u 2014. godini rasli za 0,67 %. Ukupni rashodi su tijekom četiri godine oscilirali. Tako su se 2012. godine smanjili za 4 %, da bi 2013. i 2014. godine rasli za 15,08 %, odnosno 21,76 %.

Kada je u pitanju vertikalna analiza računa dobiti i gubitka, promatra se struktura prihoda i rashoda u odnosu na ukupne prihode. Naime, ukupni prihodi izjednačeni su sa 100, a ostale stavke u računu dobiti i gubitka prikazuju se u postotnom udjelu od ukupnih prihoda.[64] U tablici 4 prikazana je vertikalna analiza stavki računa dobiti i gubitka poduzeća Tim Kabel d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine.

Tablica 4. Vertikalna analiza stavki računa dobiti i gubitka poduzeća Tim Kabel d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine

Stavke	**2011. (u kn)**	**Udio 2011. (u %)**	**2012. (u kn)**	**Udio 2012. (u %)**	**2013. (u kn)**	**Udio 2013. (u %)**	**2014.**	**Udio 2014. (u %)**
Poslovni prihodi	167.604.881	99.03	165.686.453	98,98	187.196.604	99,39	225.620.800	99,52
Prihodi od prodaje	165.061.962	97,53	162.601.453	97,14	185.114.600	98,29	222.186.696	98,00
Ostali poslovni prihodi	2.542.919	1,50	3.085.000	1,84	2.082.004	1,11	3.434.104	1,51
Financijski prihodi	1.633.586	0,96	1.704.057	1,02	1.138.843	0,60	1.077.568	0,47
Ukupni prihodi	**169.238.467**	**100,00**	**167.390.510**	**100,00**	**188.335.447**	**100,00**	**226.698.368**	**100,00**
Poslovni	153.681.661	90,80	147.148.419	87,90	170.872.217	90,72	208.379.340	91,92

[64] Ibid.

rashodi								
Materijalni troškovi	137.220.077	81,08	136.577.161	81,59	159.818.676	84,86	94.132.598	41,52
Troškovi osoblja	6.603.789	3,90	6.571.469	3,92	5.986.208	3,18	7.360.089	3,24
Amortizacija	2.193.685	1,29	383.938	0,23	476.257	0,25	997.365	0,44
Ostali troškovi	1.466.710	0,86	1.473.136	0,88	1.663.557	0,88	2.606.481	1,15
Vrijednosno usklađivanje	4.792.381	2,83	508.072	0,30	458.089	0,24	724.462	0,31
Ostali poslovni rashodi	1.405.019	0,83	1.634.643	0,97	2.369.430	1,26	2.558.345	1,13
Financijski rashodi	2.393.808	1,41	1.609.993	0,96	1.452.437	0,77	1.462.289	0,64
Ukupni rashodi	156.075.469	92,22	149.843.833	89,51	172.442.869	91,56	209.973.577	92,62
Dobit prije oporezivanja	13.162.998	7,77	17.546.677	10,48	15.892.578	8,44	16.724.791	7,37
Porez na dobit	2.686.200	1,58	377.994	0,22	3.238.466	1,72	3.487.908	1,54
Dobit nakon oporezivanja	10.476.798	6,19	17.168.683	10,25	12.654.112	6,72	13.236.883	5,84

Izvor: izračun autora prema financijskim izvještajima poduzeća Tim Kabel d.o.o

Prema podatcima prikazanima u tablici 4 vidljivo je da najznačajniju stavku predstavljaju poslovni prihodi. Tako su poslovni prihodi od u 2011. godini ostvario udio od 99,03 %, u 2012. godini 98,98 %, u 2013. godini 99,39 %, a u 2014. godini 99,52 %. Druga su najznačajnija stavka ukupni rashodi, koji su 2011. godine činili udio od 92,22 %, 2012. godine 89,51 %, 2013. godine 91,56 % a 2014. godine 92,62 %. Dobit prije oporezivanja činila je udio od 7,77 % u 2011. godini, 10,48 % u 2012. godini, 8,44 % u 2013. godini te 7,37 % u 2014. godini, što znači da je dobit poduzeća Tim Kabel d.o.o. u promatranom razdoblju varirala.

3.6. Analiza bilješki uz financijska izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Uz navedena financijska izvješća poduzeće Tim Kabel d.o.o. obvezno je sastaviti i bilješke. Bilješke uz financijska izvješća nematerijalne imovine poduzeća Tim Kabel d.o.o. prikazane su u tablici 5.

Tablica 5. Bilješke uz nematerijalnu imovinu poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.
Koncesije, patenti, licencije, rob. i usl. marke, softver i ost. prava	68.605	55.651	123.444	52.584
Ukupno	68.605	55.651	123.444	52.584

Izvor: financijska izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. od 2011. do 2014. godine

Prema podatcima prikazanima u tablici 5 vidljivo je da se nematerijalna imovina poduzeća Tim Kabel d.o.o. odnosi na koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava. Ta je stavka unutar bilance poduzeća oscilirala u promatranom četverogodišnjem razdoblju. U tablici 6 prikazane su bilješke uz materijalnu imovinu poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Tablica 6. Bilješke uz materijalnu imovinu poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.
Zemljište	5.575.824	2.677.351	2.677.351	2.677.351
Građevinski objekti	7.608.036	7.438.978	8.402.867	8.241.987
Postrojenja i oprema	52.877	42.133	221.194	208.800
Alati, pogonski inventar i transportna imovina	270.137	269.144	742.318	2.444.792
Ostala materijalna imovina	73.223	41.735	10.248	5.000
Materijalna imovina u pripremi	943.836	692.350	-	-
Ukupno	14.523.933	11.161.691	12.053.978	13.577.930

Izvor: financijska izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. od 2011. do 2014. godine

Iz podataka navedenih u tablici 6 vidljivo je da se nematerijalna imovina odnosi na zemljište, građevinske objekte, postrojenja i opremu, alate, pogonski inventar i transportnu

imovinu, ostalu materijalnu imovinu te materijalnu imovinu u pripremi.Vrijednost zemljišta bila je najveća 2011. godine, da bi u 2012. godini pala i zadržala istu vrijednost u naredne dvije godine. Vrijednost građevinskih objekata je pala u 2012. godini, da bi rasla u 2013. i 2014. godini. Vrijednost postrojenja i opreme oscilirala je tijekom vremena, kao i vrijednost alata, pogonskog inventara i transportne imovine. Vrijednost ostale materijalne imovine u promatranom četverogodišnjem razdoblju je bila u padu. U tablici 7 prikazane su bilješke uz dugotrajnu financijsku imovinu poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Tablica 7. Bilješke uz dugotrajnu financijsku imovinu poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.
Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	20.000	20.000	20.000	20.000
Ulaganja u vrijednosne papire		31.300	31.300	31.300
Dani zajmovi, depoziti i slično	-	-	755.930	808.551
Ostala dugotrajna financijska imovina	-	-	-	2.297.518
Ukupno	20.000	51.300	807.230	3.157.369

Izvor: financijska izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. od 2011. do 2014. godine

Iz podataka prikazanih u tablici 7 vidljivo je da se dugotrajna financijska imovina poduzeća Tim Kabel d.o.o. odnosi na udjele (dionice) kod povezanih poduzetnika, ulaganja u vrijednosne papire, dane zajmove, depozite i slično te ostalu dugotrajnu financijsku imovinu. Udjeli od povezanih poduzetnika stagniraju u promatranom razdoblju, kao i ulaganja u vrijednosne papire, ali se ona javljaju kao stavka tek od 2012. godine. Dani zajmovi, depoziti i slično zabilježeni su kao stavka u dugotrajnoj financijskoj imovini poduzeća u posljednje dvije godine, a ostala dugotrajna imovina samo u posljednjoj godini u promatranom razdoblju. U tablici 8 prikazane su bilješke uz zalihe poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Tablica 8. Bilješke uz zalihe poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.
Sirovine i materijal	27.991	50.517	31.029	43.003
Trgovačka roba	20.241.952	19.840.343	19.087.090	17.746.895
Ostala imovina namijenjena prodaji	1.214.203	1.214.203	1.214.203	650.847
Ukupno	21.484.146	21.105.063	20.332.322	18.440.745

Izvor: financijska izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. od 2011. do 2014. godine

Prema podatcima navedenima u tablici 8 vidljivo je da se zalihe poduzeća Tim Kabel d.o.o. odnose na sirovine i materijal, trgovačku robu te ostalu imovinu namijenjenu prodaji. U promatranom razdoblju sirovine i materijal te trgovačka roba osciliraju, dok je ostala imovina namijenjena prodaji jednaka u prve tri godine, a u posljednjoj promatranoj godini je u padu. Bilješke uz potraživanja poduzeća Tim Kabel d.o.o. prikazane su u tablici 9.

Tablica 9. Bilješke uz potraživanja poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.
Potraživanja od povezanih poduzetnika	1.534.977	899.727	1.481.986	1.476.268
Potraživanja od kupaca	39.499.421	36.422.219	33.821.039	54.978.245
Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	28.361	7.973	19.351	9.392
Potraživanja od države i drugih institucija	1.188.701	3.130.282	69.265	63.552
Ostala potraživanja	15.318		568.225	2.402.344
Ukupno	42.266.778	40.460.201	35.959.866	58.929.801

Izvor: financijska izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. od 2011. do 2014. godine

Prema podatcima navedenima u tablici 9 vidljivo je da se potraživanja poduzeća Tim Kabel d.o.o. odnose na potraživanja od povezanih poduzetnika, potraživanja od kupaca, potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika, potraživanja od države i drugih institucija te ostala potraživanja. Sve stavke u promatranom četverogodišnjem razdoblju osciliraju. U

tablici 10 prikazane su bilješke uz kratkotrajnu financijsku imovinu poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Tablica 10. Bilješke uz kratkotrajnu financijsku imovinu poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.
Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	3.087.472	3.093.704	3.131.434	3.141.203
Dani zajmovi, depoziti i slično	12.350.000	884.984	465.476	1.748.205
Ostala financijska imovina	155.205	-	-	-
Ukupno	15.592.677	3.978.688	3.596.910	4.889.408

Izvor: financijska izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. od 2011. do 2014. godine

Prema podatcima prikazanima u tablici 10 vidljivo je da se kratkotrajna financijska imovina poduzeća Tim Kabel d.o.o. odnosi na dane zajmove povezanim poduzetnicima, dane zajmove, depozite i slično te ostalu financijsku imovinu. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima rastu u razdoblju od 2011. do 2014. godine, dok dani zajmovi, depoziti i slično osciliraju. Ostala financijska imovina zabilježena je kao stavka samo 2011. godine. U tablici 11 prikazane su bilješke uz novac u banci i blagajni poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Tablica 11. Bilješke uz novac u banci i blagajni poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.
Novac na žiro računu – kune	7.540.125	4.603.585	10.099.916	374.796
Novac na žiro računu – strana valuta	176.067	475.351	8.067.152	2.899.329
Novac u blagajni – kune	10.281	390	3.319	7.440
Ukupno	7.726.473	5.079.326	18.170.387	3.281.565

Izvor: financijska izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. od 2011. do 2014. godine

Prema podatcima prikazanima u tablici 11 vidljivo je da se novac u banci i blagajni poduzeća Tim Kabel d.o.o. odnosi na novac na žiro računu u kunama, novac na žiro računu u stranoj valuti te novac u blagajni u kunama. U promatranom razdoblju sve tri stavke

osciliraju. U tablici 12 prikazane su bilješke uz plaćene troškove budućeg razdoblja poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Tablica 12. Bilješke uz plaćene troškove budućeg razdoblja poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.
Unaprijed plaćeni troškovi	88.354	231.009	128.687	127.079
Nedospjela naplata prihoda	-	80.299	268.957	218.021
Ukupno	88.354	311.308	397.644	406.831

Izvor: financijska izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. od 2011. do 2014. godine

Prema podatcima prikazanima u tablici 12 vidljivo je da se bilješke uz plaćene troškove budućeg razdoblja poduzeća Tim Kabel d.o.o. odnose na unaprijed plaćene troškove i nedospjelu naplatu prihoda. Unaprijed plaćeni troškovi rastu u 2012. godini u odnosu na 2011. godinu, a u 2013. i 2014. godini opadaju. Nedospjela naplata prihoda javlja se kao stavka od 2012. godine i u 2013. godini raste, a 2014. godini je u padu. U tablici 13 prikazane su bilješke uz dugoročne obveze poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Tablica 13. Bilješke uz dugoročne obveze poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	18.415.241	13.689.095	9.522.049	4.941.139
Ukupno	18.415.241	13.689.095	9.522.049	4.941.139

Izvor: financijska izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. od 2011. do 2014. godine

Prema podatcima prikazanima u tablici 13 vidljivo je da se bilješke uz dugoročne obveze poduzeća Tim Kabel d.o.o. odnose na obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama. Te obveze se smanjuju u razdoblju od 2012. do 2014. godine. U tablici 14 prikazane su bilješke uz kratkoročne obveze poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Tablica 14. Bilješke uz kratkoročne obveze poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.
Obveze prema povezanim poduzetnicima	-	5.503.791		
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	4.700.140	5.208.760	4.784.159	4.899.505
Obveze za predujmove	259.691	527.624	497.452	1.428.327
Obveze prema dobavljačima	21.027.070	16.916.387	25.233.252	31.789.296
Obveze prema zaposlenicima	341.684	295.611	285.721	385.205
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	877.559	180.591	2.428.868	2.510.833
Ostale kratkoročne obveze	4.143	-	1.000	-
Ukupno	27.210.287	28.632.764	33.230.452	41.013.165

Izvor: financijska izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. od 2011. do 2014. godine

Prema podatcima prikazanima u tablici 14 vidljivo je da se bilješke uz kratkoročne obveze poduzeća Tim Kabel d.o.o. odnose na obveze prema povezanim poduzetnicima, obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama, obveze za predujmove, obveze prema zaposlenicima, obveze za poreze, doprinose i slična davanja te ostale kratkoročne obveze. Obveze prema povezanim poduzetnicima javljaju se samo 2012. godine, a ostale kratkoročne obveze zabilježene su kao stavka 2011. i 2013. godine. Sve druge stave unutar kratkoročnih obveza navedene u prethodnoj tablici osciliraju u promatranom razdoblju. U tablici 15 prikazane su bilješke uz financijske prihode poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Tablica 15. Bilješke uz financijske prihode poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.
Kamate, teč. razl., dividende i sl. prihodi iz odn. s pov.	-	284.556	279.471	234.758
Kamate, teč. razl., dividende, sl. prihodi iz odn. s nep.	1.601.902	1.419.501	859.372	842.810
Ostali financijski prihodi	31.684	-	-	-
Ukupno	1.633.586	1.704.057	1.138.843	1.077.568

Izvor: financijska izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. od 2011. do 2014. godine

Iz podataka prikazanih u tablici 15 vidljivo je da se financijskih prihodi poduzeća Tim Kabel d.o.o. odnose na kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima, kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama te ostale financijske prihode. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima zabilježene su kao stavka od 2012. godine te su u padu do 2014. godine. U padu su i kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama. Ostali financijski prihodi javljaju se kao stavka samo 2011. godine. U tablici 16 prikazane su bilješke uz financijske rashode poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Tablica 16. Bilješke uz financijske rashode poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.
Kamate, teč. razlike i dr. rashodi iz odn. s nepov. pod.	1.978.983	1.012.405	1.030.188	999.985
Ostali financijski rashodi	414.825	597.588	422.249	462.304
Ukupno	2.393.808	1.609.993	1.452.437	1.462.289

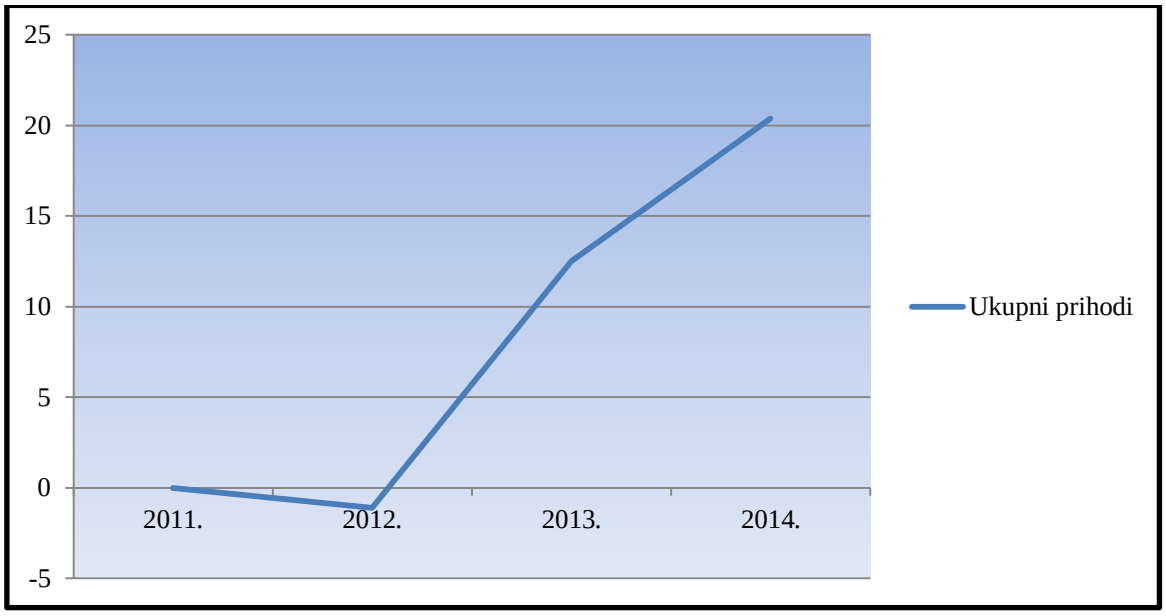
Izvor: financijska izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. od 2011. do 2014. godine

Iz podataka prikazanih u tablici 16 vidljivo je da se financijskih rashodi poduzeća Tim Kabel d.o.o. odnose na kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim

poduzetnicima i drugim osobama te na ostale financijske prihode. Jedna i druga stavka osciliraju od 2011. do 2014. godine.

Na temelju analize financijskih izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. potrebno je utvrditi posluje li istaknuto poduzeće uspješno. Pokazalo se da su ukupni prihodi bili nešto niži u 2012. u odnosu na 2011. godinu (za 1,09 %), ali su u 2013. i 2014. godini značajno rasli (za 12,51 % i 20,37 %). Osim toga, ukupni prihodi bili su veći od ukupnih rashoda svake godine u promatranom razdoblju. Kretanje ukupnih prihoda poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine prikazano je na grafikonu 3.

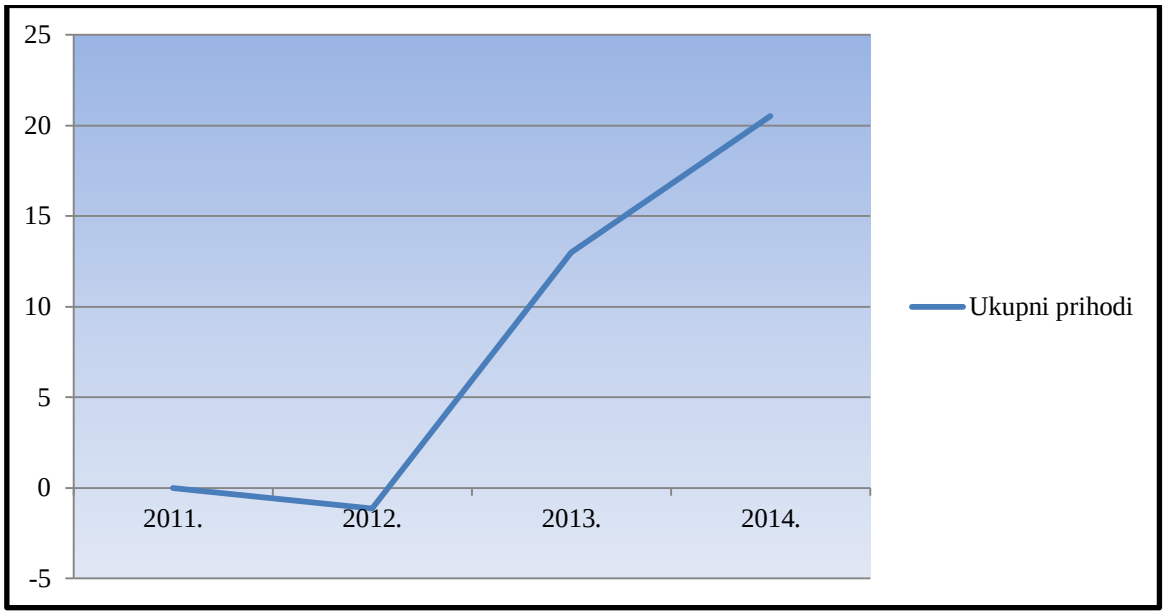
Grafikon 3. Kretanje ukupnih prihoda poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Izvor: izračun autora prema financijskim izvješćima poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Također se pokazalo da su poslovni prihodi bili nešto niži u 2012. u odnosu na 2011. godinu (za 1,15 %9, ali su u 2013. i 2014. godini značajno rasli (12,98 % i 20,52 %) te da su bili su veći od poslovnih rashoda svake godine u promatranom razdoblju. Kretanje poslovnih prihoda poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine prikazano je na grafikonu 4.

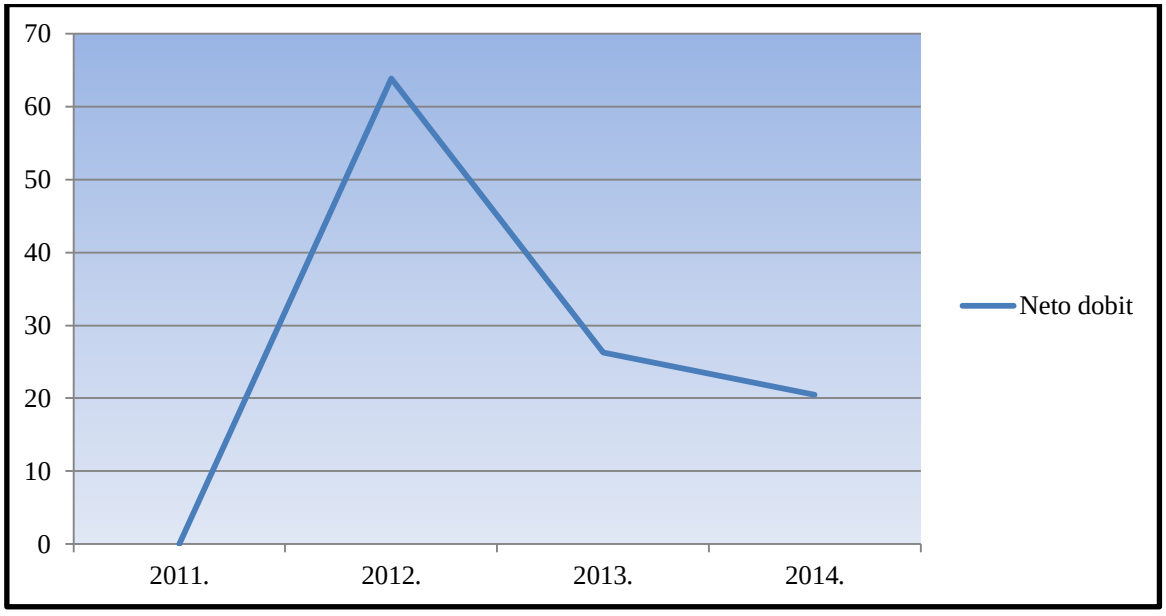
Grafikon 4. Kretanje poslovnih prihoda poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Izvor: izračun autora prema financijskim izvješćima poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Također je vidljivo da je poduzeće u promatranom razdoblju svake godine poslovalo s dobitkom. Kretanje dobiti poduzeća nakon oporezivanja (neto dobitak) prikazano je u grafikonu 5.

Grafikon 5. Kretanje neto dobiti poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine

Izvor: izračun autora prema financijskim izvješćima poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Kretanje neto dobiti poduzeća Tim Kabel d.o.o. osciliralo je u promatranom razdoblju, pa je 2012. godine poraslo za čak 63,87 % u odnosu na 2012. godinu, da bi se 2013. godine smanjilo za 26,3 %, a 2014. godine ponovno raslo za 4,60 %. Unatoč tim oscilacijama, poduzeće posluje s dobitkom u promatrane četiri godine, i to s dobitkom od desetak i više milijuna kuna. U skladu s time može se zaključiti sljedeće:

H_1: Analiza financijskih izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. pokazuje da poduzeće uspješno posluje.

Prema tome, potvrđuje se prva glavna istraživačka hipoteza. Kako bi se potvrdila ili odbacila druga glavna istraživačka hipoteza u sljedećem poglavlju rada analizirat će se financijski pokazatelji poduzeća Tim Kabel d.o.o.

4. STATISTIČKA ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA TIM KABEL D.O.O. PUTEM POKAZATELJA POSLOVANJA

Analizirat će se pokazatelji likvidnosti, pokazatelji zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. Da bi dobiveni podatci bili što kvalitetniji, izračunat će se i prosječne stope promjene pokazatelja u četverogodišnjem razdoblju. Te se stope promjene računaju geometrijskom sredinom verižnih indeksa. Sređivanjem izraza za geometrijsku sredinu verižnih indeksa dobiva se sljedeći izraz:

$$G = \sqrt[n-1]{\frac{Yn}{Y1}}$$

Formula kojom se izračunava prosječna stopa promjene jest sljedeća:

$$\overline{S} = (G-1) \times 100$$

Prema tome, da bi se izračunala prosječna stopa promjene potrebne su samo prva i posljednja vrijednost u vremenskom nizu, što je i slabost te mjere.[65]

4.1. Pokazatelji likvidnosti

U tablici 17 prikazani su pokazatelji likvidnosti poduzeća.

Tablica 17. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Pokazatelji likvidnosti	2011.	2012.	2013.	2014.
Koeficijent tekuće likvidnosti	3,199	2,466	2,349	2,085
Koeficijent ubrzane likvidnosti	2,410	1,729	1,737	1,636
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,284	0,177	0,546	0,080
Koeficijent financijske stabilnosti	0,196	0,210	0,228	0,277

Izvor: izračun autora

Koeficijent tekuće likvidnosti pokazuje može li poduzeće podmiriti svoje dospjele kratkoročne obveze iz kratkotrajne imovine. Vrijednost tog pokazatelja trebala bi biti 2. Kod

[65] Rozga, A., Statistika za ekonomiste, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, 2009, str. 305.

poduzeća Tim Kabel d.o.o. vrijednost koeficijenta tekuće likvidnosti jest 3,199 u 2011. godini, 2,466 u 2012. godini, 2,345 u 2013. godini te 2,085 u 2014. godini, što pokazuje da istaknuto poduzeće može podmiriti svoje dospjele kratkoročne obveze iz kratkotrajne imovine. Prosječna stopa promjene koeficijenta tekuće likvidnosti na godišnjoj razini iznosi:

$G = \sqrt[3]{\frac{2,085}{3,199}} = 0,867023$

$\overline{S} = (0,867023-1) \times 100 = -13,2977\ \%$

Pokazatelj ubrzane likvidnosti pokazuje je li poduzeće sposobno generirati dovoljnu količinu gotovine za podmirenje kratkoročnih obveza. Granična vrijednost ovog pokazatelja je 0,9, a poželjna 1. Kod poduzeća Tim Kabel d.o.o. koeficijent ubrzane likvidnosti iznosi 2,410 u 2011. godini, 1,729 u 2012. godini, 1,737 u 2013. godini, odnosno 1,636 u 2014. godini, što upućuje na to da je istaknuto poduzeće sposobno generirati dovoljnu količinu gotovine za podmirenje kratkoročnih obveza. Pokazatelj je bio najveći 2011. godine, pa je te godine kratkotrajna imovina umanjena za zalihe 2,410 puta premašivala iznos kratkoročnih obveza. Prosječna stopa promjene koeficijenta ubrzane likvidnosti na godišnjoj razini iznosi:

$G = \sqrt[3]{\frac{1,636}{2,410}} = 0,878865$

$\overline{S} = (0,878865-1) \times 100 = -12,1135\ \%$

Koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje na sposobnost poduzeća za trenutno podmirenje obveza. Minimalna vrijednost tog koeficijenta trebala bi biti 0,10. Godine 2011. u poduzeću Tim Kabel d.o.o taj je koeficijent iznosio 0,284, 2012. godine 0,1777, 2013. godine 0,546, a 2014. godine 0,080, što pokazuje da je koeficijent trenutne likvidnosti jedino 2014. godine bio ispod minimalne vrijednosti, odnosno da u promatranom razdoblju samo 2014. godine poduzeće Tim Kabel d.o.o. nije bilo sposobno trenutno podmiriti svoje obveze. Prosječna stopa promjene koeficijenta trenutne likvidnosti na godišnjoj razini iznosi:

$G = \sqrt[3]{\frac{0,080}{0,284}} = 0,655527$

$\overline{S} = (0,655527-1) \times 100 = -34,4473\ \%$

Koeficijent financijske stabilnosti iznosi stavlja u omjer dugotrajnu imovinu te kapital i dugoročne obveze. Poželjna vrijednost tog koeficijenta manja je od 1. Ako je koeficijent manji od 1, znači da se iz dijela dugoročnih izvora mora financirati kratkotrajna imovina, a ako je veći od 1, znači da je dugotrajna imovina financirana iz kratkoročnih obveza, odnosno da postoji deficit obrtnog kapitala.[66] Taj je koeficijent u poduzeću Tim Kabel d.o.o. iznosio 0,196 u 2011. godini, 0,210 u 2012. godini, 0,228 u 2013. godini te 0,277 u 2014. godini, odnosno u četiri godine bio je manji od 1, što ukazuje na to da financijska stabilnost poduzeća nije upitna i da se iz dugoročnih obveza financira kratkotrajna imovina. Prosječna stopa promjene koeficijenta financijske stabilnosti na godišnjoj razini iznosi:

$$G = \sqrt[3]{\frac{0,277}{0,196}} = 1,122211$$

$$\overline{S} = (1,122211-1) \times 100 = 12,2211\ \%$$

4.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti računaju se pretežno na osnovi bilance poduzeća. U tablici 18 prikazani su pokazatelji zaduženosti poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Tablica 18. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.
Koeficijent zaduženosti	0,448	0,516	0,469	0,449
Koeficijent financiranja	0,813	1,061	0,934	0,848
Koeficijent vlastitog financiranja	0,551	0,487	0,519	0,543

Izvor: izračun autora

Pokazatelji zaduženosti upućuju na relativnu zaduženost poduzeća ili teret kamate i drugih financijskih izdataka na naknade financijerima u dobiti, a predstavljaju svojevrsnu mjeru stupnja rizika ulaganja u poduzeće. Koeficijent zaduženosti pokazuje stupanj udjela obveza u ukupnoj imovini. Poželjno je da koeficijent zaduženosti bude što manji, odnosno da stupanj obveza bude što manji u ukupnoj imovini poduzeća. U pravilu bi vrijednost koeficijenta zaduženosti trebala biti 0,5 ili manja. Iz podataka prikazanih u tablici 18 vidljivo

[66] Financijska analiza – financijski pokazatelji, op. cit., str. 8.

je da iznos tog pokazatelja za poduzeće Tim Kabel d.o.o. iznosi 0,448 u 2011. godini, 0,516 u 2012. godini, 0,469 u 2013. godini, odnosno 0,449 u 2014. godini, iz čega se može zaključiti da je jedino u 2012. godini koeficijent zaduženosti poduzeća bio veći od 50 %, što znači da su tada obveze predstavljale više od 50 % ukupne imovine poduzeća. Prosječna stopa promjene koeficijenta zaduženosti na godišnjoj razini iznosi:

$G = \sqrt[3]{\frac{0,449}{0,448}} = 1,000743$

$\overline{S} = (1,000743-1) \times 100 = 0,074299\ \%$

Koeficijent financiranja upućuje na odnos duga i glavnice, a poželjno je da pokazatelj bude što niži, maksimalno 1. Ako je vrijednost koeficijenta financiranja visoka, to pokazuje da je moguće da postoje teškoće u vraćanju posuđenih sredstava i plaćanju kamata. Koeficijent financiranja poduzeća Tim Kabel d.o.o. iznosi 0,813 u 2011, godini, 1,061 u 2012. godini, 0,934 u 2013. godini, a 0,848 u 2014. godini. Prema tome vidljivo je da je koeficijent financiranja veći od 1 2012. godine te da su te godine možda postojale teškoće u vraćanju posuđenih sredstava i plaćanju kamata, dok je u drugim promatranim godinama vrijednost koeficijenta financiranja niža. Prosječna stopa promjene koeficijenta financiranja na godišnjoj razini iznosi:

$G = \sqrt[3]{\frac{0,848}{0,813}} = 1,014149$

$\overline{S} = (1,014149-1) \times 100 = 1,4149\ \%$

Koeficijent vlastitog financiranja upućuje na to u kojem omjeru vlastito financiranje sudjeluje u poslovanju poduzeća. Pokazatelj je bolji što je koeficijent veći, a granična je vrijednost 0,50. Iz podataka navedenih u tablici 18 vidljivo je da koeficijent vlastitog financiranja za poduzeće Tim Kabel d.o.o. iznosi 0,551 u 2011. godini, 0,487 u 2012. godini, 0,519 u 2013. godini te 0,543 u 2014. godini, pa se može zaključiti da koeficijent nije bio zadovoljavajući samo 2012. godine, a u preostalim je promatranim godinama iznad poželjne granice od 50 %. Prosječna stopa promjene koeficijenta vlastitog financiranja na godišnjoj razini iznosi:

$G = \sqrt[3]{\frac{0,543}{0551}} = 0,995136$

$\overline{S}$ = (0,995136-1) x 100 = -0,486399 %

4.3. Pokazatelji aktivnosti

U tablici 19 prikazani su pokazatelji aktivnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Tablica 19. Pokazatelji aktivnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.
Koeficijent obrta ukupne imovine	1,664	2,036	2,059	2,208
Koeficijent obrta dugotrajne imovine	11,581	14,854	14,504	13,503
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	1,943	2,370	2,412	2,644

Izvor: izračun autora

Koeficijent obrta ukupne imovine pokazuje koliko se puta s ukupna imovina poduzeća obrne u tijeku jedne godine, odnosno koliko uspješno poduzeće koristi svoju imovinu u cilju stvaranja prihoda. Poželjno je da vrijednost tog pokazatelja bude što veća. Iz podataka prikazanih u tablici 19 vidljivo je da pokazatelj aktivnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. iznosi 1,664 u 2011. godini, 2,036 u 2012. godini, 2,059 u 2013. godini te 2,208 u 2014. godini, pa je vidljivo da je koeficijent obrta ukupne imovine na zadovoljavajućoj razini. Prosječna stopa promjene koeficijenta obrta ukupne imovine na godišnjoj razini iznosi:

$G = \sqrt[3]{\frac{2,208}{1,664}} = 1,098875$

$\overline{S}$ = (1,098875-1) x 100 = 9,8875 %

Koeficijent obrta dugotrajne imovine pokazuje učinkovitost upotrebe dugotrajne imovine kod ostvarivanja prihoda. Taj pokazatelj za poduzeće Tim Kabel d.o.o. iznosi 11,581 u 2011. godini, 14,854 u 2012. godini, 14,504 u 2013. godini te 13,503 u 2014. godini. Koeficijent obrta dugotrajne imovine vrlo je visok je u svim promatranim godinama, pa se može zaključiti da se dugotrajna imovina učinkovito koristi. Prosječna stopa promjene koeficijenta obrta dugotrajne imovine na godišnjoj razini iznosi:

$G = \sqrt[3]{\frac{13,503}{11,581}} = 1,052514$

$\overline{S}$ = (1,052514-1) x 100 = 5,2514 %

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine prikazuje učinkovitost upotrebe kratkotrajne imovine u ostvarivanju prihoda. Kako je vidljivo iz podataka prikazanih u tablici 19, taj pokazatelj za poduzeće Tim Kabel d.o.o. iznosi 1,943 u 2011. godini, 2,307 u 2012. godini, 2,412 u 2013. godini te 2,644 u 2014. godini. Prema tome, koeficijent obrta kratkotrajne imovine poduzeća Tim Kabel d.o.o. visok je u promatranom razdoblju, što znači da se kratkotrajna imovina koristi produktivno i racionalno. Prosječna stopa promjene koeficijenta obrta kratkotrajne imovine na godišnjoj razini iznosi:

$$G = \sqrt[3]{\frac{2,644}{1,943}} = 1,108144$$

$$\overline{S} = (1,108144-1) \times 100 = 10,8144\ \%$$

4.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti izračunavaju se korištenjem podataka tako da se stavljaju u odnos prihodi i rashodi. Mjere odnos prihoda i rashoda pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. U tablici 20 prikazani su pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Tablica 20. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.
Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja	1,084	1,117	1,092	1,079
Pokazatelj ekonomičnosti poslovnih aktivnosti (prodaje)	1,090	1,125	1,095	1,082
Pokazatelj ekonomičnosti financiranja	0,682	1,058	0,784	0,737

Izvor: izračun autora

Ako je vrijednost pokazatelja rentabilnosti manja od 1 poduzeće posluje s gubitkom. U slučaju poduzeća Tim Kabel d.o.o. u promatranom razdoblju pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja više je od 1 te je iznosio 1.084 u 2011. godini, 1,117 u 2012. godini, 1,092 u 2013. godini te 1,079 u 2014. godini, što znači da je poduzeće Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine poslovalo ekonomično, odnosno s dobitkom. Prosječna stopa promjene pokazatelja ekonomičnosti ukupnog poslovanja na godišnjoj razini iznosi:

$$G = \sqrt[3]{\frac{1,079}{1,084}} = 0,998460$$

$\overline{S}$ = (0,998460-1) x 100 = -0,153999 %

Pokazatelj ekonomičnosti poslovnih aktivnosti treba biti veći od 1. U 2011. godini pokazatelj ekonomičnosti poslovnih aktivnosti iznosio je 1,090, u 2012. godini 1,125, u 2013. godini 1,095, a u 2014. godini 1,082. Prema tome, pokazatelj ekonomičnosti poslovnih aktivnosti je dobar jer je u promatranom razdoblju u svakoj godini veći od 1 upućuje na uspjeh osnovne djelatnosti poduzeća, odnosno prodaje i distribucije kabela i vodiča. Prosječna stopa promjene pokazatelja ekonomičnosti poslovnih aktivnosti na godišnjoj razini iznosi:

$G = \sqrt[3]{\frac{1,082}{1,090}} = 0,997547$

$\overline{S}$ = (0,997547-1) x 100 = -0,245300 %

Pokazatelj ekonomičnosti financiranja prikazuje odnos između financijskih prihoda i financijskih rashoda poduzeća. Vrijednost pokazatelja ekonomičnosti financiranja iznosi 0,682 u 2011. godini, 1,058 u 2012. godini, 0,784 u 2013. godini te 0,737 u 2014. godini. Prema tome, taj pokazatelj nije zadovoljavajući u promatranom razdoblju jer su financijski rashodi veći od financijskih prihoda, izuzevši 2012. godinu kada su financijski prihodi bili veći od financijskih rashoda. Prosječna stopa promjene pokazatelja ekonomičnosti financiranja na godišnjoj razini iznosi:

$G = \sqrt[3]{\frac{0,737}{0,682}} = 1,026189$

$\overline{S}$ = (1,026189-1) x 100 = 2,6189 %

4.5. Pokazatelji profitabilnosti

Profitabilnost poduzeća ukazuje na njegov položaj na tržištu i kvalitetu menadžmenta. Pokazatelji profitabilnosti računaju se na osnovi bilance i izvještaja o dobiti. Analiza profitabilnosti najvažniji je dio financijske analize poslovanja. Pokazateljima profitabilnosti mjeri se sposobnost poduzeća da ostvaruje dobit u odnosu na ostvarene prihode, imovinu ili kapital. U tablici 21 prikazani su pokazatelji profitabilnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Tablica 21. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o.

Stavke	2011.	2012.	2013.	2014.
Neto profitna marža	0,062	0,102	0,067	0,058
Stopa povrata imovine	0,103	0,209	0,139	0,129
Stopa povrata kapitala	0,186	0,430	0,267	0,238

Izvor: izračun autora

Neto profitna marža ukazuje na uspješnost upravljanja troškovima u poduzeću. Poželjno je da pokazatelj bude što veći. Iznosi tog pokazatelja za poduzeće Tim Kabel d.o.o. jest 0,062 u 2011. godini, 0,102 u 2012. godini, 0,067 u 2013. godini te 0,058 u 2014. godini. Ti pokazatelji upućuju na to da je 2011. godine na jednu ostvarenu kunu prihoda poduzeću prestalo 0,062 kune neto dobiti. Isto tako, od četiri promatrane godine 2012. godine poduzeće je ostvarilo najveću profitnu maržu, dok je iduće dvije godine zabilježen negativni trend. Prosječna stopa promjene neto profitne marže na godišnjoj razini iznosi:

$$G = \sqrt[3]{\frac{0,058}{0,062}} = 0,978014$$

$$\overline{S} = (0,978014-1) \times 100 = -2,1986\ \%$$

Stopa povrata imovine upućuje na to kolika je intenzivnost imovine poduzeća. Poželjno je da je pokazatelj što veći jer je time veća i dobit ostvarena s određenom razinom imovine. Također, stopa povrata imovine odnosi se na dobit koju poduzeće generira iz jedne novčane jedinice imovine. Iznos stope povrata imovine za poduzeće Tim Kabel d.o.o. jest 0,103 u 2011. godini, 0,209 u 2012. godini, 0,139 u 2013. godini te 0,129 u 2014. godini, što pokazuje da je 2011. godine na jednu novčanu jedinicu uloženu u imovinu poduzeće ostvarilo povrat od 0,103 novčanih jedinica dobiti, da je 2012. ostvarilo povrat od 0,209 novčanih jedinica dobiti, 2013. godine 0,139 novčanih jedinica dobiti, a 2014. godine 0,129 novčanih jedinica dobiti. Prema tome, poduzeće Tim Kabel d.o.o. je 2013. godine ostvarilo najveći povrat imovine na uloženu novčanu jedinu dobiti. Prosječna stopa promjene stope povrata imovine na godišnjoj razini iznosi:

$$G = \sqrt[3]{\frac{0,129}{0,103}} = 1,077914$$

$$\overline{S} = (1,077914-1) \times 100 = 7,7914\ \%$$

Stopa povrata vlastitog kapitala pokazuje koliko novčanih jedinica dobiti poduzeće ostvaruje na jednu jedinicu vlastitog kapitala. Što je veća stopa povrata, to je poduzeće zanimljivije za potencijalne dobavljače, pa je poželjno da je ta stopa što veća. Iznos stope povrata vlastitog kapitala za poduzeće Tim Kabel d.o.o. jest 0,186 u 2011. godini, 0,430 u 2012. godini, 0,267 u 2013. godini te 0,238 u 2014. godini, što pokazuje da poduzeće na jednu uloženu novčanu jedinicu vlastitog kapitala poduzeće ostvaruje povrat od 0,186 novčanih jedinica dobiti, u 2012. godini povrat od 0,430 novčanih jedinica dobiti, u 2013. godini od 0,267, a u 2014. godini od 0,238 novčanih jedinica dobiti. Vidljivo je da je u 2012. godini poduzeće ostvarilo najveći povrat vlastitog kapitala na uloženu novčanu jedinicu dobiti. Prosječna stopa promjene stope povrata kapitala na godišnjoj razini iznosi:

$$G = \sqrt[3]{\frac{0,238}{0,186}} = 1,085645$$

$$\overline{S} = (1,085645-1) \times 100 = 8,5645\ \%$$

Na temelju provedene analize putem financijskih pokazatelja može se zaključiti da poduzeće Tim Kabel d.o.o. ima financijske pokazatelje koji upućuju na pozitivna ekonomska kretanja u promatranom razdoblju, odnosno od 2011. do 2014. godine, dok tek manji dio financijskih pokazatelja upućuje na negativna kretanja.

Analizom pokazatelja likvidnosti uočeno je da je koeficijent tekuće likvidnosti na zadovoljavajućoj razini u promatranom razdoblju te da poduzeće Tim Kabel d.o.o. može podmiriti svoje dospjele kratkoročne obveze iz kratkotrajne imovine, a da je koeficijent ubrzane likvidnosti iznad poželjne vrijednosti, pa da je poduzeće sposobno generirati dovoljnu količinu gotovine za podmirenje kratkoročnih obveza. Nadalje, koeficijent trenutne likvidnosti bio je na zadovoljavajućoj razini tri godine, a ispod minimalne vrijednosti 2014. godine, pa je poduzeće tri godine bilo sposobno trenutno podmiriti svoje obveze, dok za to nije bilo sposobno 2014. godine. Vrijednost koeficijenta financijske stabilnosti bila je poželjne razine, pa je poduzeće Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine bilo financijski stabilno. Prema tome, na temelju analize pokazatelja likvidnosti može se zaključiti: **$H_{2.1}$:** Pokazatelji likvidnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. pokazuju da je poduzeće likvidno.

Dakle, potvrđuje se prva pomoćna hipoteza druge glavne hipoteze istraživanja.

Analizom pokazatelja zaduženosti uočeno je da je koeficijent zaduženosti poželjne vrijednosti u tri godine tijekom promatranog razdoblja, dok je veći od 50 % u 2012. godini. Koeficijent financiranja također je poželjne vrijednosti tri godine, dok je veći od 1 2012. godine, pa su tada možda postojale teškoće u vraćanju posuđenih sredstava i plaćanju kamata, dok je u drugim promatranim godinama vrijednost koeficijenta financiranja niža. Isto tako, koeficijent vlastitog financiranja bio je zadovoljavajuće vrijednosti tri godine, dok je 2012. godine bio manji od 0,50. Iako svaki pokazatelj zaduženosti nije bio zadovoljavajuće vrijednosti jedne godine u promatranom četverogodišnjem razdoblju, ipak se može zaključiti da su pokazatelji zaduženosti pretežno zadovoljavajući. U skladu s time ističe se da:

$H_{2.2}$: Pokazatelji zaduženosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. pokazuju da poduzeće nije zaduženo.

Time se potvrđuje druga pomoćna hipoteza druge glavne istraživačke hipoteze.

Analizom pokazatelja likvidnosti pokazalo se da je koeficijent obrta ukupne imovine poduzeća Tim Kabel d.o.o. na zadovoljavajućoj razini u promatranom četverogodišnjem razdoblju, odnosno da poduzeće uspješno koristi svoju imovinu u cilju stvaranja prihoda, kao i to da je koeficijent obrta dugotrajne imovine vrlo visok u promatranom razdoblju te da se dugotrajna imovina učinkovito koristi. Također se pokazalo da je koeficijent obrta kratkotrajne imovine zadovoljavajući i da se kratkotrajna imovina koristi produktivno i racionalno. Prema tome, može se zaključiti da:

$H_{2.3}$: Pokazatelji aktivnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. pokazuju da poduzeće učinkovito upotrebljava imovinu poduzeća.

U skladu s time potvrđuje se i treća pomoćna hipoteza vezana uz drugu glavnu hipotezu.

Analizom pokazatelja ekonomičnosti pokazalo se da je vrijednost pokazatelja rentabilnosti u četiri godine veća od 1 i da poduzeće Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine poslovalo ekonomično, odnosno s dobitkom. Nadalje, pokazatelj ekonomičnosti poslovnih aktivnosti također je u tom razdoblju veći od 1, što upućuje na uspjeh osnovne djelatnosti poduzeća. Međutim, pokazatelj ekonomičnosti financiranja nije zadovoljavajući u tri promatrane godine (iznimka je 2012. godina), pa su financijski prihodi u 2011., 2013. i 2014. godini bili manji od financijskih rashoda. Iako pokazatelj ekonomičnosti financiranja nije zadovoljavajući, druga dva pokazatelja ekonomičnosti upućuju na to da je poduzeće ekonomično. Stoga se može zaključiti sljedeće:

$H_{2.4}$: Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. pokazuju da poduzeće posluje s dobitkom.

Tako se potvrđuje i četvrta pomoćna hipoteza vezana uz drugu glavnu hipotezu istraživanja.

Analiza pokazatelja profitabilnosti pokazuje da vrijednost neto profitne marže poduzeća Tim Kabel d.o.o. nije velika, ali je ipak pozitivna, tako da poduzeće dobro upravlja troškovima u poduzeću. Ipak, treba upozoriti da se taj pokazatelj od 2012. do 2014. godine smanjivao. Nadalje, stopa povrata imovine i stopa povrata vlastitog kapitala su pozitivne vrijednosti, iako ne značajno velike. Međutim, s obzirom na to da su vrijednosti svih pokazatelja profitabilnosti pozitivne može se zaključiti da:

$H_{2.5}$: Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. pokazuju da je poduzeće sposobno ostvarivati dobit u odnosu na ostvarene prihode, imovinu ili kapital.

Na temelju potvrđivanja i odbacivanja pomoćnih istraživačkih hipoteza može se zaključiti da su financijski pokazatelji poduzeća Tim Kabel d.o.o. zadovoljavajući. U skladu s time zaključuje se da:

H_2: Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća Tim Kabel d.o.o. kroz promatrano razdoblje pokazuju perspektivno poslovanje.

Time se potvrđuje druga glavna istraživačka hipoteza.

5. ZAKLJUČAK

Problem koji se analizira u diplomskom radu jest profitabilnost poslovanja poduzeća Tim Kabel d.o.o. Na temelju analize temeljnih financijskih izvješća (bilance, račun dobiti i gubitka, izvješće o novčanom toku, izvješće o promjeni glavnice i bilješke uz financijska izvješća i pokazatelja poslovanja (pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti te profitabilnosti) poduzeća Tim Kabel d.o.o. utvrđuje se koliko je poslovanje tog poduzeća uspješno, odnosno je li likvidno te koliko je menadžment učinkovit i koliko uspješno upravlja imovinom poduzeća.

Financijska izvješća pokazuju financijske učinke poslovnih događaja i transakcija, sažimajući ih u karakteristične skupine, prema njihovim ekonomskim obilježjima, koji se uobičajeno nazivaju elementi financijskih izvješća. Cilj je temeljnih financijskih izvještaja informirati zainteresirane unutarnje, ali najčešće vanjske korisnike (kreditore, ulagače, kupce, državna tijela, javnost) o financijskom položaju poduzeća te uspješnosti njegova poslovanja kroz pouzdane računovodstvene informacije. Međutim, financijska izvješća ne obuhvaćaju nefinancijske informacije, pa to korisnici trebaju imati na umu pri donošenju ekonomskih odluka.

Pokazateljima financijske analize želi se dobiti informacija o sigurnosti i uspješnosti poslovanja. Jedan dio financijskih pokazatelja obuhvaća razmatranje poslovanja poduzeća u određenom razdoblju (najčešće je riječ o godini dana) i temelji se na podatcima iz računa o dobiti i gubitku, dok se drugi dio financijskih pokazatelja odnosi na financijski položaj poduzeća u određenom trenutku, odnosno u trenutku sastavljanja bilance (najčešće je riječ o posljednjem danu u poslovnoj godini) te se, samim time, temelji na podatcima sadržanima u bilanci poduzeća.

Na temelju analize financijskih izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. potrebno je utvrditi posluje li istaknuto poduzeće uspješno utvrđeno je da su ukupni prihodi poduzeća veći od ukupnih rashoda te da su poslovni prihodi veći od poslovnih rashoda u promatranom četverogodišnjem razdoblju, točnije od 2011.do 2014. godine. Također se pokazalo da je u promatranom razdoblju poduzeće Tim Kabel d.o.o. svake godine poslovalo s dobitkom. Tim je potvrđena prva glavna istraživačka hipoteza da analiza financijskih izvješća poduzeća Tim Kabel d.o.o. pokazuje da poduzeće uspješno posluje.

Analizirajući pokazatelje likvidnosti, pokazatelji zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. pokazalo se da ti financijski pokazatelji upućuju uglavnom na pozitivna ekonomska kretanja u istaknutom poduzeću u razdoblju od 2011. do 2014. godine. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. pokazuju da je poduzeće likvidno, pokazatelji zaduženosti da poduzeće nije zaduženo, pokazatelji aktivnosti da poduzeće učinkovito upotrebljava imovinu poduzeća, pokazatelji ekonomičnosti da poduzeće posluje s dobitkom, a pokazatelji profitabilnosti da je poduzeće sposobno ostvarivati dobit u odnosu na ostvarene prihode, imovinu ili kapital. U skladu s time potvrđuje se pet pomoćni hipoteza i samim time druga glavna istraživačka hipoteza da pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća Tim Kabel d.o.o. kroz promatrano razdoblje pokazuju perspektivno poslovanje jer su financijski pokazatelji zadovoljavajućih vrijednosti.

6. LITERATURA

Knjige i članci:

1. Belak, V. i dr., Računovodstvo poduzetnika, RRIF Plus d.o.o., Zagreb, 2011.
2. Buble, M. i dr., Strateški menadžment, Sinergija, Zagreb, 2005.
3. Crnković, L., Martinović, J. i Mijoč, I., Financijsko računovodstvo, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Osijeku, Osijek, 2008.
4. Dečman, N., Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, Ekonomski pregled, 63 (7/8), 2012, str. 446-467.
5. Dražić-Lutilsky, I. i dr., Računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2010.
6. Klikovac, A., Financijsko izvještavanje u Europskoj uniji, Mate, Zagreb, 2009.
7. Očko, J., Švigir, A., Kontroling: upravljanje iz backstagea, Alitus savjetovanje, Zagreb, 2009.
8. Parać, B., Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje, Intergrafika, Zagreb, 2011.
9. Rozga, A., Statistika za ekonomiste, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, 2009.
10. Vidučić, Lj., Financijski menadžment – teorija i politika, RRiF-plus, Zagreb, 2006.
11. Vujević, I., Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, 2005.
12. Zelenika, R., Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 2000.
13. Žager, K., Žager, L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 1999.

Internetski izvori:

1. Financijska analiza, http://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza.doc.pdf (10.12.2015.)

2. Financijska analiza – financijski pokazatelji, http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski pokazatelji.pdf (10.12.2015.)
3. Tim Kabel, Godišnje izvješće 2011., http://www.tim-kabel.hr/images/stories/7_2012_god/Godisnje_izvjesce_2011.pdf (20.11.2015.)
4. Tim Kabel, Godišnje izvješće 2012., http://www.tim-kabel.hr/images/stories/7_2013/godisnje_2012.pdf (20.11.2015.)
5. Tim Kabel, Godišnje izvješće 2013., http://www.tim-kabel.hr/images/stories/5_2014/godisnje_izvjesce_2013.pdf (20.11.2015.)
6. Tim Kabel, Godišnje izvješće 2014., http://www.tim-kabel.hr/images/stories/5_2015/godisnje_izvjesce_2014.pdf (20.11.2015.)
7. Tim Kabel, O nama, http://www.tim-kabel.hr/content/view/7/14/lang,hrvatski/ (20.11.2015.)
8. Tim Kabel, Proizvodi, http://www.tim-kabel.hr/content/view/12/19/lang,hrvatski/ (20.11.2015.)
9. Vašiček, V., Izvještavanje financijskih institucija – regulatorni okvir i računovodstveni standardi, http://web.efzg.hr/dok/RAC/sbroz/1%20dio_Izvje%C5%A1tavanje%20financijskih%20institucija%20%20regulatorni%20okvir%20i%20izvje%C5%A1tavanje%20IF.pdf (pristupljeno 10.12.2015.)
10. Vukoja, B., Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, str. 4., http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf (10.12.2015.)
11. Zakon o računovodstvu, NN 78/15, 134/15, http://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu (pristupljeno 10.12.2015.)

SAŽETAK

Na temelju prikupljenih podataka i financijskih izvješća objavljenih u godišnjim izvješćima analizirala se uspješnost poslovanja poduzeća Tim Kabel d.o.o. Za utvrđivanje uspješnosti poslovanja napravljena je vertikalna i horizontalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka te analiza financijskih pokazatelja: pokazatelja likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti te profitabilnosti poduzeća. Rezultati analize financijskih izvještaja u razdoblju od 2011. do 2014. godine pokazali su da poduzeće uspješno posluje. Pokazatelji likvidnosti pokazali su da je poduzeće likvidno, pokazatelji zaduženosti da poduzeće nije zaduženo, pokazatelji aktivnosti da poduzeće učinkovito upotrebljava imovinu poduzeća, pokazatelji ekonomičnosti da poduzeće posluje s dobitkom, a pokazatelji profitabilnosti da poduzeće je poduzeće profitabilno.

Ključne riječi: analiza, profitabilnost, financijski izvještaji, financijski pokazatelji, Tim Kabel d.o.o.

SUMMARY

Based on the collected data and financial statements published in the annual reports it was analyzed business performance of Tim Kabel d.o.o. company. To determine the success of the company business it was made vertical and horizontal analysis of the balance sheet and profit and loss account and the analysis of company financial ratios: liquidity ratios, leverage ratios, activity ratios, economic ratios and profitability ratios. Results of the analysis financial statements from 2011 to 2014 showed that the company has been operating successfully. Liquidity ratios showed that the company is liquid, leverage ratios that the company has not leverage, activity ratios that the company effectively uses a property assets, econimic ratios that company operates with profit and profitability ratios that the company is profitable.

Key words: analysis, profitability, financial statements, financial ratios, Tim Kabel d.o.o.

POPIS SLIKA

Slika 1. Prikaz strukture bilance.....10
Slika 2. Organizacijska struktura poduzeća Tim Kabel d.o.o. 23

POPIS TABLICA

Tablica 1. Horizontalna bilanca poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine (iznosi u kn) 24
Tablica 2. Vertikalna analiza bilančnih stavki poduzeća Tim Kabel d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine 26
Tablica 3. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine (iznosi u kn) 30
Tablica 4. Vertikalna analiza stavki računa dobiti i gubitka poduzeća Tim Kabel d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine 31
Tablica 5. Bilješke uz nematerijalnu imovinu poduzeća Tim Kabel d.o.o. 33
Tablica 6. Bilješke uz materijalnu imovinu poduzeća Tim Kabel d.o.o. 33
Tablica 7. Bilješke uz dugotrajnu financijsku imovinu poduzeća Tim Kabel d.o.o. 34
Tablica 8. Bilješke uz zalihe poduzeća Tim Kabel d.o.o. 35
Tablica 9. Bilješke uz potraživanja poduzeća Tim Kabel d.o.o. 35
Tablica 10. Bilješke uz kratkotrajnu financijsku imovinu poduzeća Tim Kabel d.o.o. 36
Tablica 11. Bilješke uz novac u banci i blagajni poduzeća Tim Kabel d.o.o. 36
Tablica 12. Bilješke uz plaćenene troškove budućeg razdoblja poduzeća Tim Kabel d.o.o. 37
Tablica 13. Bilješke uz dugoročne obveze poduzeća Tim Kabel d.o.o. 37
Tablica 14. Bilješke uz kratkoročne obveze poduzeća Tim Kabel d.o.o. 38
Tablica 15. Bilješke uz financijske prihode poduzeća Tim Kabel d.o.o. 39
Tablica 16. Bilješke uz financijske rashode poduzeća Tim Kabel d.o.o. 39
Tablica 17. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. 43
Tablica 18. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. 45
Tablica 19. Pokazatelji aktivnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. 47
Tablica 20. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. 48
Tablica 21. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Tim Kabel d.o.o. 50

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Grafički prikaz strukture aktive poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine 28
Grafikon 2. Grafički prikaz strukture pasive poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine 29
Grafikon 3. Kretanje ukupnih prihoda poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine 40
Grafikon 4. Kretanje poslovnih prihoda poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine 41
Grafikon 5. Kretanje neto dobiti poduzeća Tim Kabel d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine 41